Slovenski tednik
za koristi delavnega ljudstva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč! GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of the laboring classes

Štev. 47. Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879 Chicago, Ill., 24. novembra 1911. Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo! Leto X.

Razgled po svetu.

ZVEZA MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Zvezna pogodba med avstro-ogrsko ima samo defenzivni namen.

Budimpešta, 20. nov. Ljudsko mišljenje v Avstro-Ogrski ni ugodno za Italijo. V listu "Journal" zahteva baron Doezy, da vlada objavi zvezno pogodbo, ki je bila sklenjena med Avstro-Ogrsko in Italijo, da bode Italija poučena o pravem značaju pogodbe. Obstoječa zvezna pogodba ima samo defenzivni namen in ne ustanovlja pravice do vojne, pri kateri mora zaveznica v svrho varovanja svojih interesov odrediti mobilizacijo.

Močan potres v Avstriji in Nemčiji.

Dunaj, 16. nov. Na Dunaju je bil danes precej močan potres, ki pa ni napravil nobene škode. Iz Nemčije poročajo o hudih potresih v mestih Monakovo, Mainz, Stuttgart in v Frankobrodu o. M. V slednjem mestu so ljudje v ponočnih oblekah bežali na cesto. Zidovje hiš kaže razpokline. V Stuttgartu je bil potres tako močan, da so v stanovanjih popadale slike s stene. V Heidelbergu je nastala vsled potresa panika v gledališču. V Konstanzu je bilo več hiš poškodovanih. V Muelhausen se je podrl cerkven stolp.

Socijalisti preprečili vojno.

Berlin, 23. nov. — Šele sedaj so izdane tajnosti, ki so plavale v maroškem sporu med Nemčijo in Francijo. Po nemških vladnih poročilih je Anglija Francijo "hecala" za vojno proti Nemčiji. — Vojna radi Marokko je bila k sreči odvrjena in to le s pomočjo — socijalistično mednarodne zveze oz. glavnega urada iste v Briselnu. Zatrjuje se, da se je nemška in francoska vlada obrnila naravnost na socijalistični mednarodni biro, ki je tudi preprečil klanje. Te vesti obe vlade še nisti zanikali. —

Kitajska revolucija.

Peking, 22. nov. — Revolucija zmaguje z vsakim dnem. Čez 30,000 cesarskih vojakov je stopilo v revolucijonarni tabor. Iz province Schenzi, mesta Sian-Fu se poroča, da so se zgodili veliki zločini belim ljudem.

Ubitih je bilo od domorodcev več ameriških misijonarjev in tudi neka Američanka Beckman po imenu. Ravnotako poroča francoski konzul iz Junnau-Fu, da je en kurir prinesel vest o morenju francoskih misijonarjev v Kien Čang. Vse te vesti se potrjujejo.

Italijansko-turška vojna.

Poročila o vojni so taka, kakoršnih si žele Italijani sami. Vse pa kaže, da Italijani še dolgo časa ne bodo gospodarji turške province Tripolitanije in da bo voljo "svetega" križa še mnogo Italijanov in Turkov izdihnilo zadnji amen!

Obsojen vohun.

Dunajsko deželno sodišče je obsodilo na dve in pol leti zapora vohuna Hansa Cordsa, ker je vohunil v prilog neke prijateljske velevlasti in ker je obrekoval dva avstrijska štabna častnika. Obravnava je trajala tri dni.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

za $ 10.35 ..... 50 kron,
za $ 20.50 ..... 100 kron,
za $ 41.00 ..... 200 kron
za $ 102.50 ..... 500 kron,
za $ 204.50 ..... 1000 kron,
za $1020.00 ..... 5000 kron

Poštarina je všteta pri teh svotah Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatve izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najprilične je do $50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft:

FRANK SAKSER CO.
82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

NOVI VOJNI NAČRTI PORTUGALSKIH ROJALISTOV.

Lizbona, 17. nov. Listi poročajo, da se rojalisti pripravljajo za nov napad na republiko in da bodo napad izvršili, kakor hitro bode vreme ugodno. V severnem Portugalu so bili zadnje dni hudi nalivi in velik del dežele je preplavljen. Princ Miguel Braganza, sin portugalskega pretendenta, je odpotoval iz Pariza v London, kjer je najel desetmilijonsko posojilo, za katero so prevzeli jamstvo bogati Portugalci. Z denarjem bodo kupili topove, puške in zimsko obleko za vojake.

Vlada ne pripisuje nobenega posebnega pomena novemu gibanju rojalistov, vendar je poklicala vojaštvo v Lizbono in hoče čakati, dokler rojalisti ne napadejo glavnega mesta.

Vatikan zanikuje vesti o italijanskih grozodejstvih.

Rim, 21. nov. Vesti o italijanskih grozodejstvih v Tripolisu so napotile papeža, da je odredil preiskavo. Msgr. Canali, papežev državni podtajnik in naslednik Falconiev v Washingtonu, poroča, da je papež naročil apostolskemu delegatu v Tripolisu, da mu pošlje natančna poročila o zadnjih dogodkih v Tripolisu. Delegat je poslal papežu obširno poročilo, v katerem zanika vse vesti o grozodejstvih ter pravi, da so se italijanski vojaki izvrstno vedli.

Tudi vojvoda Abruški je v razgovoru z nekim amerikanskim časnikarjem odločno zavrnil vsa očitanja, ki so jih spravili v svet angleški in nemški časnikarji.

Proti mesni draginji na Francoskem.

Pariz, 21. nov. — Francoska vlada je sklenila, da dovoli uvoz živine iz [illegible] kih kolonij in na ta način odpomore draginji mesa. V najkrajšem času pričakujejo govedi iz spodnjega in zgornjega Senegala. Zdravstvena določila so taka, da se ni treba bati nobenih težkoč pri uvozu.

Cesarjeve pravice omejene.

Berlin, 18. nov. V nemškem državnem zboru je notranji tajnik Delbrueck izjavil, da vlada odobruje predlog centruma, da se ustava tako izpremeni, da bode državni zbor imel pravico odobriti pogodbe, s katerimi se razširijo ali skrčijo meje nemškega ozemlja. S tem so prikrajšane cesarjeve pravice. Zvezne vlade nemške države so ugovarjale proti temu, da bi že sedanji dogovor med Nemčijo in Francijo glede Maroka moral biti odobren po državnem zboru.

Branitelji.

Carigrad, 20. nov. Listi poročajo, da so Anglija, Francija in Rusija obljubile Turčiji, da bodo preprečile demonstracije italijanskega vojnega brodovja v Egejskem morju, oziroma da ne bodo trpele, da bi Italija bombardirala Solun, Smirno in Beyruth ter blokirala Dardanele.

Vlada je dementirala vest, da križari 30 italijanskih vojnih ladij v Egejskem morju.

Yuan Shi Kai je prevzel ministrsko predsedstvo.

Peking, 15. nov. — Vladno glasilo je objavilo zahvalo Yuan Shi Kaia za imenovanje ministrskim predsednikom. Cesarski dvor se bode preselil iz Pekinga v Jeho, ako se ministrskemu predsedniku ne bode posrečilo skleniti kompromisa z uporniki.

Zbližanje Francije in Nemčije.

Berolin, 14. nov. Trditev nemškega kanclerja dr. pl. Bethmann-Hollwega, da bode francosko-nemški dogovor glede Maroka privedel do zbližanja med obema državama, se bode menda uresničila. Danes je bila podpisana pogodba, po kateri se nemški in francoski sindikati v Maroku združijo. Rudokopne pravice v Maroku so bile glavne točke prepira. —

Razne novice.

LETNO ZBOROVANJE DELAVSKE ZVEZE.

Atlanta, Ga. 31. letno konvencijo ameriške delavske zveze American Federation of Labor je otvoril tukaj v ponedeljek njen predsednik Gompers. Po prečitanju svojega letnega poročila je izjavil, da so on in Morrison in Mitchell, druga dva uradnika zvezina, ki sta bila radi preziranja sodišča obsojena v zapor, pripravljeni nastopiti kazen, če se to tako odloči. O prošnji za odpuščenje ali popustitvi od njihove strani da ni govora. Nikdar da ne bode priznal nobenemu sodniku pravice, izdajati ukrepe po zadržnih poveljih. Če se je kdo pregrešil zoper deželne zakone, da naj njegov slučaj odločijo porotniki, kakor jamči zavezna ustava.

G. Gompers je napovedal velike izpremembe v ameriških načinih vladanja, posebno z ozirom na politične stranke.

Poudarjal je vnemo organiziranega delavstva za takozvano inicijativo (pravico ljudstva, predlagati načrte zakonov), referendum-glasovanje in odpoklic (recall) sodnikov ter izjavil, da resnična, zastopovalna demokratija (ljudovladstvo) še ni bila nikdar znana v Združenih Državah, ker ni bilo omenjenih treh stvari.

Samuel Gompers.

Radikalni elementi na konventu American Federation of Labor v Atlanti, Ga., zahtevajo, da predsednik organizacije Samuel Gompers izstopi iz National Civic Federation in odloži mesto podpredsednika. — Mašinisti in premogarji, ki so zastopani na konventu, odločno zahtevajo odstop in groze, da bodo strmoglavili Gompersa, ako se ne uda zahtevi. Tudi John Mitchell bo moral izstopiti iz National Civic Federation in opustiti službo, ki mu je nesla $6000 na leto.

Delegati iz Californije so zahtevali, da se iz blagajne American Federation of Labor dovoli $50,000 podpore za McNamarov proces. Predsednik Samuel Gompers je temu ugovarjal.

Za štrajkarje.

Teamster Union, je danes, 22. nov. stavila na konvenciji A. F. of L. resolucijo, ki hudo obsoja župana Gaynor-ja iz New Yorka, ki je spodil štrajkujoče smetarje in snažilce cest, iz službe.

Organizator J. Tozelaar želi, da se organizatorjem od A. F. of L. zviša dnevno plačo od $5 na $6.

Na tej konvenciji je okoli 30 socijalistov, ki dobro zastopajo svoje zahteve.

Gompers zmagal.

Ko to pišemo, ne vemo, če bo Gompers izvoljen še predsednikom Am. F. of Labor, ki sedaj zboruje v Gary.

Poročajo pa dnevniki, da Gompersu in Mitchellu ne bo potreba izstopiti iz Civic federacije, ker je Mitchell "dokazal", da so bili na zadnji konvenciji v Columbus, O., delegatje, ki niso imeli pravice biti na konvenciji, in da je torej omenjeni predlog "socijalistov" — konstitucijonelen.

Delavska zveza raste.

Washington, D. C. "The American Federation of Labor" je med fiskalnim letom 1911. obenem s pomnožkom za 51,3000 članov po sprejemu zapadne zveze rudarske (Western Federation of Miners) narasla na 1,756,735 članov. To je narastek za 194,123 članov od l. 1910. "The American Federation of Labor" šteje letos več članov, nego kdaj poprej v svoji zgodovini, je telesno močnejša, po svoji vplivnosti večja in nadepolnejša za prihodnje leto.

Za zunanje oglase ni odgovorno uredništvo ne upravništvo.

ROOSEVELTOVI NAZORI O TRUSTNEM VPRAŠANJU.

Proces, ki ga je naperil generalni pravdnik Wickersham proti jeklenemu trustu, je dalo bivšemu predsedniku Rooseveltu povod, da je v listu "Outlook" objavil članek o trustih, ki vzbuja občo pozornost. V tem članku se je Roosevelt odločno izrekel proti Taftovi in Wickershamovi politiki nasproti trustom in v Washingtonu smatrajo Rooseveltov članek kot proglasitev vojne sedanji zvezni administraciji. Obče se sodi, da je nastal med Taftom in Rooseveltom vsled tega tako širok propad, da ga ni moči premostiti. Vedno bolj verojetno postaja, da bode Roosevelt leta 1912 zoper predsedniški kandidat. —

Ponesrečeni štrajk smetarjev v New Yorku.

Štrajk voznikov in pobiralcev smeti v New Yorku se je izjalovil. Organizacija voznikov je odklonila proglasitev generalnega štrajka in s tem je izginilo edino upanje štrajkarjev, ki so ga še imeli. Organizator Ashton, ki je vodil kampanjo mestnih delavcev, je izigral.

Župan Gaynor je rekel deputaciji mestnih svetovalcev, ki so hoteli posredovati v korist štrajkarjev, da so vse službe že oddane in da ne more nobenega štrajkarja zdaj več sprejeti nazaj v službo. Na ta način je prišlo 2400 mestnih delavcev ob zaslužek.

Preskrba in zavarovanje delavcev za starost.

Myles Dawson je imel v Brooklyn Central Labor Temple predavanje o zavarovanju delavcev za starost. Predlagal je, da se v Ameriki vpelje starostno zavarovanje po vzgledu nemškega, tako, da bode delavec preskrbljen do svoje smrti. Stroški za tako zavarovanje bi se naj pokrili z davki.

Osemurni delavnik v plinarnah.

Pred dvema mesecema so bili delavci v newyorških plinarnah ustanovili svojo unijo in pričeli boj za vpeljavo osemurnega delovnega časa. Plinarne so se zdaj deloma udale in vpeljale osemurni delavnik. Delavci bodo boj nadaljevali, dokler si ne izvojujejo osemurnega delavnika za vse čase. —

Sanitarne razmere v pekarijah.

Pred državno komisijo, ki preiskuje razmere v tovarnah, je izpovedala Miss Frances Perkins, predsednica Consumers League, da je meseca oktobra, novembra in decembra lanskega leta pregledala 100 pekarij v Greater New Yorku. Od pregledanih pekarij jih je bilo 90 v kleteh. Vse pekarije so bile slabo razsvetljene in slabo prezračene. V mnogih pekarijah spijo delavci med delopustom na vrečah moke. Za snažnost je malo poskrbljeno, miši in podgane skačejo po moki, iz katere pečejo kruh, in delavci kadijo in žvekajo tobak med delom.

Splošen štrajk šivilj v New Yorku.

Izdelovalke bluz v New Yorku se pripravljajo na splošen štrajk, da si izvojujejo boljše plače in boljše delavske razmere. V kratkem prirede v Madison Square Garden ali pa v Carnegie Hall velikanski shod, na katerem se bode javno govorilo o razmerah v tovarnah, v katerih šivajo dekleta bluze.

NOV NASLOV

Glas Svobode Co. je 1809 — 1813 Loomis St., Chicago, Ill. — Nadalje opozarjamo, da se vse denarne pošiljatve in naročbe knjig, in kar spada pod upravništvo in uredništvo Glas Svobode, pošlje na sedajni naslov: 1809—13 Loomis st. Chicago, Ill..

Izdajateljstvo.

KAKO SE DELA V CLEVELANDU POLITIKA IN "JAVNO MNENJE".

Cleveland, Ohio.

Cenjeno uredništvo: —

Pri nas v Clevelandu smo zopet nekaj veselega dočakali. Veselega pravim, prav gotovo, saj je bilo pa tudi čas da se vmiri razkačeno valovje, ki je visoko pljuskalo med Clevelandom in Jolietom, vmes pa je tulil grozeči vihar visoko v zraku, da je marsikdo mislil, da se bodo vse gore sedaj in sedaj zrušile v prah in med razvaline pohapalo bratsko slovenstvo! In kdo bi pri tem veselo ne priskočil, ko je ponehal tuleči vihar na obzorju in se je prikazala ognjeno žareča zarja — ne, še kaj več! — na krvavo obrobljenem horicontu se je prikazal čudodelni Jaka! — —

Pozdravljen bodi stari prijatelj in brezskrbno prisedi h obloženi mizi, natoči si kipečega vinca, uredi si dišečih jedil, počij se in okrepčaj, potem pa vzemi pero in prasni po papirju, saj veš, dragi prijatelj, ljudstva se je nabralo, željno toraj prebira pisano in tiskano besedo, posebno kaj špasnega gre vsakemu najraje k sreu!

Mi pa vemo, da bo zopet prijazno, ko se bode razvilo življenje, saj vidiš, da tvoj prijatelj Pirc peša z poosebljenim žurnalizmom, osobito odkar se je nehala pojedina pri kraljevsko obloženi mizi. Pomisli, prijatelj, ljubljanski "Slovenec" je prinesel parfumiran dopis iz Clevelanda, ki je bil vse kaj druzega, saj proti koncu, kot resničen. No, dotično društvo je po svojem članu primerno podučilo inozemskega reporterja o njegovem nekvalificiranem produktu. Lojze je seveda dobro vedel, da se dotično društvo po krivem sumniči, a po svojih ljubljencih ni hotel udariti, potreba bi bilo le pojasniti, da doslej še nobeno društvo ni plačevalo v stari kraj honorarja od iger, in da je društvo vzorno v svojem delovanju. Pojasnil bi še, da društvo res deli dobiček, ampak ne med člane, pač pa med drugimi potrebnim rojaki; kakor med uboge štrajkarje in razne druge potrebne in nesrečne rojake. Res, vzorno in vzgledno samaritansko delo! A modri Lojze je v svoji glavi skoval tak lep načrt, da bo ovca cela, kozel pa sit, in je hotel s svojimi skrhanimi strelicami salomonsko modro odvrniti pozornost na drugo stran. Sedaj je pa privlekel kot stari lajnar svojo opico in tako on pleše s svojimi strelicami v zabavo čitateljev, ker stem hoče prikriti svojo zlobo, ker se ni upal slov. javnosti pojasniti resnice. Ali tu je slabo naletel.

Človek mora to prismojeno korifejo pomilovati radi smešnosti, a tudi obsojati, radi nečuvene zlobe. Smešen je, ko jadihuje nad Rev. Kranjcem, zakaj sodi vse Clevelandčane tako slabo kakor zasluži samo prismuhnjeni vitez Lojze in pravi, da sploh Kranjec vedeti ne more, kako so Clevelandčani, ker še v Clevelandu nikdar bil ni. Mi pa jokavemu vitezu povemo, da bil Kranjec že par dni v Clevelandu in je na prošnjo faranov sv. Vida pobiral zaprisežene izjave proti prejšnjemu župniku sv. Vida. A ko je Kranjec zagledal kisli obraz Lojzetov, jo je hitro popihal nazaj v Chicago. Odtod taka jeza! Pomilovanja vreden pa je, ko se jezi z čudodelno svojo brihtnostjo nad svojim konkurentom — recezentom, ko je šel v njegov zelnik in enkrat resnično ocenil blagonosno delovanje naših požrtvovalnih igralcev, in to ga boli, ker to pravico si je kisli vitez sam pridržaval, da je tako lažje dal čutiti svojo pristranost. Pa je odklenkalo!

Zato pa, dragi čudodelni Jakon, ostani pri nas! saj je splošno znano, da Lojze vedno tja vtiče svoj nos, kjer se resnično kaj dela, da bi s svojo škodoželjnostjo podrl še ono, kar se nam je posrečilo sezidati med natolcevanjem in podiranjem Lojzetove politike od muh. Kogar Lojze Pirc napada, ta je gotovo mož na svojem mestu.

Pozdrav in nasvidenje!

Prijatelj Čudodelnikov.

INDUSTRIALNA KOMISIJA ZOPER TRUSTE.

Mamuel Untermeyer, podpredsednik National Civic Federation je izdelal načrt v izpopolnitev Shermanovega protitrustnega zakona. Po tem načrtu bi naj predsednik imenoval industrialno komisijo, obstoječo iz sedmih članov, ki bi imela bistveno iste pravice, kakor meddržavna prometna komisija.

Industrialna komisija bi morala imeti pravico razpustiti vse korporacije, ki so se pregrešile zoper protitrustni zakon.

Nadalje bi morala biti vsaka korporacija, ki ima nad en milijon dolarjev glavnice, si priskrbeti zvezni čarter. Proti vsem odredbam komisije bi bila dopustna apelacija na zvezno trgovsko sodišče. —

Zvišanje plač železniškim uslužbencem.

New York Central železnica je zvišala plače telegrafistom, agentom in drugim uslužbencem od 10 do 15 odstotkov. Zvišanje stopi v veljavo z današnjim dnem. Nad 6000 uslužbencev je deležnih zvišanja.

W. W. Finley, predsed. Southern železnice je naznanil, da so bile plače klerkom zvišane od 5 do 15 odstotkov.

Mejni prepir med državama Maryland in West Virginia.

Med državama Maryland in West Virginia obstoji že dolgo vrsto let mejni prepir. Leta 1907 je najvišje zvezno sodišče imenovalo posebno komisijo, ki bi naj mejni prepir preiskala in nato poročala sodišču. To se je zdaj zgodilo in sodišče bode izreklo konečno sodbo. — Država West Virginia bode dobila več tisoč kvadratnih čevljev sveta države Maryland in več tisoč prebivalcev. —

Senator Smooth iz Utah za revizijo tarifa.

Senator Smooth iz Utah, ki je bil dozdaj najbolj vnet zagovornik varstvenega tarifa, se je po konferenci s predsednikom Taftom izjavil za revizijo tarifa in privolil, da se tarif zniža, ako se more to zgoditi brez velike škode za domačo industrijo.

Forti ob panamskem prekopu.

Vojni tajnik je odobril, da se bode imenoval fort ob panamskem prekopu na pacifiku fort Grant, forti ob vhodi v prekop na atlantiku pa bodo imenovani po generalu Shermanu, generalu Wallace F. Randolphu in po de Lesseps.

Guverner Hammon — predsedniški kandidat.

V političnih krogih se govori, da bode governer Hammon v Ohio leta 1912 nominiran za predsedniškega kandidata. Zadnje volitve v Ohio so oživile upanje njegovih prijateljev, da se bode državna delegacija izrekla za njegovo nominacijo.

Listnica uredništva.

Jakob Cesar: Poskušali bomo stvar dobiti v roke in Vam odposlati.

— Dopisi, ki niso bili v našem uredništvu do ponedeljka, pridejo v prihodnjo izdajo Gl. Sv.

— Knjiga "Strahovalci dveh kron" je pošla in se naj krajani ozirajo v ceniku knjig Glas Svobode na druge, še lepše knjige.

Nov naslov uredništva Glas Svo. je v četrti koloni te strani in je 1809—1813 Loomis St. ali okrajšano 1809—13 Loomis St Chicago, Ill.

Zahodna Podporna Bolniška Jednota.

RAVENSDALE, WASHINGTON.

Ustanovljena 25 aprila in inkorporirana 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK JERAS, Box 44, Taylor, Wash.
Podpredsednik: PAVEL KOS, Box 10, Ravensdale, Wash., Box 44.
Tajnik: FRANK TOSTOVRŠNIK, Taylor, Wash., Box 44.
Zapisnikar: IVAN ŠKUFCA, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: BLAŽ FELICIAN, Box 80, Enumclaw-Krain, Wash.

NADZORNI ODBOR:

JERNEJ SKRBINC, Issagah, Wash.
ANTON LUČIČ, Box 499, Cle Elum, Wash.
J. PETKOVŠEK, Box 499, Cle Elum, Wash.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUSTOSLEMŠEK, Box 1, Ravensdale, Wash.
PAUL KOLAR, Box 337, Cle Elum, Wash.
LOUIS KOCIJAN, Enumclaw, rin Wash.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. J. Mustard

Seja gl. odbora se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu pri g. Pavel Koss-u, v Ravensdale, Wash. Uradno glasilo je **Glas Svobode.**

Skozi šibe.

RUSKO SPISAL SKITALEC.

Prevela na slovensko Minka Govekarjeva.

III.

Ti beli in mehki traki so legali očetu laskaje na ramena, ovijali so se okoli očetovih golih rok in so se zapletali v njegove goste kodre. Oče pa je strugal počasi in z navdušenjem ter je prepeval neutrudno dolge zanimive pesmi. — Spremljal ga je umerjeni žvižg spehalnika, stružje je radostno in ponižno plesalo, a očetov dobrovoljni, mili glas je pel že rano zjutraj:

Za morjem sinička
ponižno živela,
ponižno živela —
je pi-vova-rila!

Tudi mizarska dela je opravljal oče z veseljem in navdušenjem. V stolih, skrinjah, okvirih, policah in omarah, ki jih je izdelala njegova roka, se je izražala njegova osebnost, njegova ustvarjajoča sila, kazal se je njegov okus, ljubezen do vsega lepega, harmoničnega in umetniško dovršenega. O mare in stole je okrasil z rezbami, ki jih je zrisal sam; takisto si je tudi sam izumil figure za strugarska dela. Iz samozavestno komponiranih, nepričakovano neprisiljenih prepletk, iz harmonično zavitih linij strugarskih okraskov je vela vesela, svobodna in ostroumna duša umetnika.

Živeli smo tako, tako, ne ravno v izobilju: imel sem že sestro in brata, in pozneje so prirasli še ena sestra in trije bratje; naša mala kočica je bila polna življenja.

Mene so dali tudi tukaj v šolo. Že prvi dan sem se vrnil iz šole z velikansko višnjevo liso pod očesom: vaški učenci so me sprejeli z nasmehovaje, pa sem se stepel z njimi.

"Nekristjan", sin tujega človeka se jim je zdel bitje nižje vrste tot so bili oni sami. Vsakdo izmed njih se je čutil "gospodarja", "posestnika", naslednika očetovega imetka, jaz pa sem bil ubijec brez nade na kmetijo ali na premoženje.

Kakor v mestu, tako sem občutil tudi na vasi svoje izjemno stališče in neizbežnost samotarstva; zdelo se je, da so si ljudje tako urejili življenje, kakor da mene sploh ni; prišel sem, a nihče me ni hotel poznati, povsod sem bil nepotreben.

Videti je bilo, kakor da slutijo vaški dečki v meni sovražnika. Iz vseh "tujcev" brez domovja, kakršen sem bil jaz, izhajajo po njih mnenju navadno konjski tatvi ali požigalci in v vsakem slu-aji sovražniki vsakega, malomalpremožnega kmeta.

In tako sem se začel izogibati otroške družbe, njenih iger in njega rajanja: stopajoč mimo njih, sem hodil skozi šibe zabavljic in posmeha. Okoli očeta pa je kipelo samo življenje, ki ga je potegnil v nepričakovano družabno delovanje. Kmetje so verovali vanj. Najprej se je pokazalo, da je bil davno znan kot "čarodejec", ki zdravi razne bolezni z molitvami.

Bolniki se niso menili za ranocelnike in zdravnike, marveč so prihajali vsi k njemu.

Poleg tega je bil večč odvetnik. Ljudje so prihajali k njemu po svete v sodnijskih zadevah, poverjali so mu razdelitve premoženja ter ga tudi posečali kartako, da mu zaupajo kako gorje in ga poprosijo sveta in tolažbe. Polovico dne so zavzemali ti posetniki. Vsakemu je bil na uslugo; vrgel je delo v stran, sedel na skobeljnik, prižgal svojo pipo, ki se ni mogel nikdar ločiti od nje, poslušal je razne pritožbe ter bil takoj ves v ognju.

To se je začelo takoj zjutraj. — Odprla so se vrata in v delavnico je vstopil izmozgan kmet, od bolezni bled kakor mrtvec. Stiskal je čepico v rokah, molil dolgo in počasi, težko dihaje pred ikono, se naklonil potem konvencionalno, kakor se spodobi, na obe strani in izpregovoril:

"Pozdravljeni!"

Oče je ustavil spehalnik in je odvrnil:

"Le bližje! Dobrodošel! Veseli me, da si me počastil s svojim posetom! Kaj mi poveš novega?"

"Da, tvoje pomoči mi je treba, Gavrila Petrovič! Mrzlica se me je lotila, kar ne morem iznebiti se te spake! To bo moja smrt! Nič moči nimam več!"

Oče je sedel na skobeljnik in je zažgal pipo. Posetnika je posadil na stol. Pipica je žarela in očetovo glavo so obdajali zelenkasti oblaki dima.

"Ali te zelo daje?" je zadonel izza oblakov njegov bas.

"I-i!" je odgovoril kmet, kimaje z glavo. "Bog nas varuj! — Vse moči mi je vzelo; ves drob..."

"Že dolgo?"

"Da, že dve leti traja to!"

"Da, zanemaril si se! — Ali si bil pri zdravniku?"

"Bil, bil — toda kaj —" je menil kmetič zaničljivo — "saj ne pomaga nič, prav nič ne pomaga, pa konec!"

"A kako naj ti pomorem jaz? Saj, kar vem, vem vendar od zdravnikov: občeval sem ž njimi!"

Kmet je umolknil ter je odgovoril čez nekaj časa z glasom neomajnega zaupanja:

"Ti znaš boljše!"

Oče pa se je resno razjezil.

"Vragi!" je grmel iz oblakov dima.

"Človek bi res lahko cepil drva na vaših glavah! Koliko let vam že pridigujem: Ne zanemarjajte bolezni, pojdite k zdravniku, ki se je učil zdravilstva in ima različne leke ter razume svoj posel!"

"Ti znaš boljše!" je ponovil trmasto kmet. "Zdravnik ne pomaga nič, ti pa pomagaš. Dobra zdravila daje samo gospodi, na nas pa kriči . . ."

"Kako bi tudi človek ne kričal na vas, hudiči! Še angelu bi prešlo potrpljenje pri vas! Hodite se zdravit, ko je že prepozno . . . Sedaj ti ne pomore nikak kinin več! Mišnice bi ti dal, za vraga . . ."

Kmetič se je dobrodušno smehljal ter je poslušal ves zadovoljen jedrnato psovanje. Očeta je rad poslušal; če ga je zmerjal zdravnik, se je pa čutil užaljenega.

"Sovražim vas, vražji kmetavzi butci prokleti!" je zabavljal oče prav od srca.

"Oh, daj, nehaj vendar psovati!" ga je miril kmet. "Rajše mi že daj kakšno molitev! Tvoja molitev ni to, kar je naša. Tvoja prodere do Boga! O, vemo to! . . . . Od Njega ti je dano . . . Pretrpel si mnogo . . ."

Oče se je ovil popolnoma v oblake sinjega dima. Pipa je hropela in žarela.

"Moja molitev" — je odgovoril po kratkem premoru — "pomaga samo onemu, ki veruje. Ali veruješ ti?"

Kmet je pogledal pobožno očeta in je odgovoril povsem otroško:

"Verujem!"

"No, pojdiva!"

Vstal je s skobeljnika. Dim se je začel razblinjati. Šla sta v stanovanje.

"Pojdite ven!" nam je dejal oče.

Šli smo vsi v delavnico.

Jaz sem se skril včasih v shrambo ali za peč in sem videl, kako je molil oče.

"Nikak čarovnik nisem! se je obrnil oče h kmetu. — "Samo molitev proti mrzlici znam. Kadar bom čital pred podobo, moli tudi ti: na vas moške ne deluje tako, ker ste bolj okorni kot ženske..."

"Seveda!" je soglašal kmet.

Oče je sedel za mizo in je začel nekaj pisati na majhen kosec papirja s svojo zvito, karakterističnopisavo.

Kmetič je zdihoval.

Obraz mojega očeta pa se je izpremenil: izraz nepremagljive energije se je zrcalil še jasnejše v njegovih strogih kardinalskih potezah. Postavil se je pred svete podobe, a kmet je pokleknil poleg njega na tla.

"O Gospod!" je šepetal bolnik. "Milostni sveti Miklavž, pomagaj mi!" . . .

Oče je čital polglasno, toda živo in s čustvom z listka:

"Janez bogoslovec! . . . Služabnik božji! Sin gromov! . . ."

Obvladalo ga je mogočno čustvo; pobledel je kakor platno, in od razburjenosti se je tresel po vsem životu; kakor da prihaja iz njega neka tajna moč; glas se je izpreminjal vsled silnega navala čustev in solz, vsaka beseda je segala kakor ogenj v dušo . . .

Kmet je začel jokati . . . Tudi jaz sem plakal. Ne vem, kje je dobil oče to molitev, in ne spominjam se je več; vem le, da je bila sestavljena iz visokodonečih besed, polnih čudotvorne moči in mogočnega čustva . . .

Ko se je oče zopet pomiril, je zvil papirček v cevko, ki jo je dal bolniku, rekoč:

"Priveži jo na križ in nosi jo na prsih, dokler sama ne odpade. Ne odveži je in ne vrzi je proč, da se ti bolezen zopet ne povrne!"

Kmetič je vzel pobožno listek in ga je privezal takoj pri očetu na vrvico.

Plačila oče ni zahteval. Da bi bila ostala molitev brez uspeha, to se ni zgodilo nikdar.

Jedva je odšel bolnik, ko je vstopila cela truma glasno govorečih kmetov.

"Gavrila Petrovič!" so vzkliknili, ko so v hitrici pomolili pred ikono: "Kaj bo iz tega? Uničeni smo! Bodi tako dober, pomagaj nam!"

"Njive je treba zorati, košnja se bliža . . ."

"A mi naj gremo v ječo!"

"To se na noben način ne more zgoditi!"

"Ni mogoče!"

"Kako bi mogli zapreti kmeta poleti? A? Poleti?"

Oče je sedel na skobeljniku in je položil svojo zdravo nogo preko lesene, ki je bila obrnjena v kmete, kakor sovražna cev puške. Oblaki dima so se dvigali v strop in obdajali očeta s tajinstveno aureolo. Molče je kadil in gledal kmete. Njegov obraz je dobil humoristično izraz.

"Kaj pa še!" je izpregovoril oče ter prekinil njih govorice. — Kmetje so takoj umolknili. "Le nikar se ne zvijajte, bedaki! Govorite naravnost po vesti, kakor duhovniku pri izpovedi: kradli ste seveda?"

Kmetje so bili v zadregi, praskali so se za ušesi, in potem so se stresle njih dolge razbojniške brade od širokega smeha.

"I no, seveda . . . tebi, Gavrila Petrovič, že priznavamo vse, kakor popu, res je . . ."

Potem so pripovedovali na drobno, kako se je zgodilo vse: navadno so ukradli kako malenkost vsakemu oderuhu, posekali par dreves, ali pa so vdrli v kaščo . . .

Ko je izvedel oče, da so že priznali svoj čin preiskovalnemu sodniku, je bil ves razkačen ter je skočil besen s skobeljnika.

Dalje prihodnjič.

SPLETKE PIJA V. PROTI ANGL. KRALJICI ELIZABETI.

Papež Pij V., svetnik rimskokatoliške cerkve, je proglasil z bullo z dne 25. februarja 1570, da je angleška kraljica Elizabeta odstavljena in se je udeležil tudi spletk proti njenemu življenju.

Elizabetin naslednik Jakob I. je z javno obtožbo obdolžil papeža, da so po njegovem naročilu spovedniki najeli morilce, da bi kraljico umorili.

Bellarmin, ki je prevzel uradno odgovor na javno kraljevo tožbo proti papežu, si niti ni upal vsebine te točke obtožbe tajiti.

Papežu udani Filip II., španski kralj, je pisal o tem vojvodi Albi, da mu je papežev agent Ridolff izročil pisma in navodila papeževa in da mu je dal natančna poročila o zaroti proti življenju angleške kraljice Elizabete. Papež mu je baje svetoval, naj stvar v papeževem imenu izvrši kot udejstvitev papeževe bulle, ki odstavlja kraljico Elizabeto s prestola.

Važne dokaze za udeležbo in sokrivdo papeževo na zaroti dajejo pisma Castellija, papeževega nuncija v Parizu in kardinala Coma, takratnega tajnika rimske kurije.

Castelli piše Comu: "Vojvoda Guise in vojvoda iz Mayene sta mi sporočila, da sta se odločila naročiti umor angleške kraljice pri kakem katoliku, ki bi ga kot takega ne spoznali, in sta sklenila izplačati za to njemu ali pa njegovim sinovom 100.000 frankov. Rekel sem mu (vojvodi Guise), da o umoru te hudobne žene našemu gospodu (papežu) ne bom pisal, in niti ne prosim Vaše Vzvišenosti, da z njim izpregovori. Kajti četudi sem prepričan, da se bo naš gospod, papež, veselil, če Bog na kateri koli način njegove neprijatelje kaznuje, vendar bi ne bilo ugodno, da bi njegov (t. j. božji) namestnik to kazen s takimi sredstvi povzročil."

Kardinal-tajnik je odgovoril na to pismo dne 23. maja: "Poročal sem našemu gospodu, papežu, o tem, kar mi je Vaša Vzvišenost pod šifro sporočila o angleških stvareh, in ker Njegova Svetost lahko le odobrava, da se to kraljestvo na kak način otrese pritiska in vrne spet Bogu in njegovi sveti veri, izjavlja Njegova Svetost, da bo v slučaju, da se ta stvar izvrši, onih 100.000 frankov brez dvomov prav dobro porabljenih."

Spletke proti kraljici Elizabeti sicer niso imele nobenega uspeha, toda dajejo zgodovinski dokaz za to, da se je sveti papež Pij V. udeležil zločinskega naklepa in ga je odobraval.

V listu "Glas Svobode" oglašajo samo dobre tvrdke, zato vam jih priporočamo.

IŠČEM svoja brata Joe in Frank Medol. Po mojem mnenju bivata nekje v Ohio. Jaz sem ravnokar došel iz Alaske in bi rad zvedel za njun naslov. Raditega prosim, da se mi javita na sledeči naslov: **John Medol, Shelton, Wash.**

"The Roosevelt Saloon"
ROCK SPRINGS, WYO.
A. Justin, lastnik
in trgovec z vinom, cigarami, mrzlim pivom itd. — Se priporoča Slovencem!

AKO ŠE NISTE, POŠLJITE NAROČNINO.

NAZNANILO!

J MATIASY,
MANAGER IN GLAVNI POTNIK TVRDKE GOLDEN STATE WINERY.

Slovencem naznanjam razprodajo svojega domačega vina. — Manjših naročil od 28 galonov ne sprejmem. Polovico denarja se pošle v naprej ostanek po sprejemu vina. Za naročila se priporoča

Frank Stefanich,
lastnik G. State Winery,
R. R. No. 7 Box 124
Fresco, Cal.

PILLSBURY'S BEST FLOUR

že 40 let zadovoljuje vsako gospodinjo.
Ime:
Pillsbury
stoji na vsakem žaklju.
Povsod za kupiti.

Angleščina brez učitelja!
Po navodilu slovensko-angleške slovnice, tolmača in angleško slov. slovarja. Knjiga trdo v platnu vezana stane $1. in jo je dobiti pri:
V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.
Največ a zaloga slovenskih knjig. Pišite po cenik.

SLOVENSKI IN HRVATSKI JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ.
Sprejema tožbe. — Zagovarja in tolmači na sodniji. — Zahteva in iztirja odškodnine od kompanije za ponesrečene pri delu. — Dela pooblastila, kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaščine, dolžna pisma, itd. — Iztirja dolgove tukaj in starem kraju. — Izvršuje vsa v notarsko stroko spadajoča dela. — Cene vedno zmerne.
Matija Skender
5241 Butler Str., Pittsburg, Pa. Bell Phone 7-R Fisk.

DARILA
za Božič in Novo leto
pošiljajo naši rojaki svojcem v staro domovino. Ob tej priliki naj se pri
denarnih pošiljatvah
izključno obrnejo na
FRANK SAKSER
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

S.S.P. Zveza

Ustanovljena leta 1908. Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chigago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Box 116, Somerset Colo.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN V. KONDA, 2020 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut Ave., S. E. Cleveland, Ohio.
JOE SVANŠEK 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill
JOSIP CVETKOVIČ, Box 94 Hammond, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

JOSIP IVANŠEK, 1517 So. 43rd Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 1812 W. 22. Place, Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN LEVSTIK, 11224 Fulton Avenue, Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHOŘIK, 1345 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatve) pa na John Kalan, 341 -6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja vsako zadnjo sredo v mesecu.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Št. 1 Chicago, Ill.: M. V. Konda, pred., 1518 W. 20th St.; V. S. Skubic, taj., 2727 S. 42nd Ct.; V Kulovic, blag., 3233 Shefield Ave. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 2 Claridge, Pa.: V. Rednak, pred., Box 462; J. Mlakar, taj., Box 68; G. Kratopil, blag., Box 213. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 3 Depue, Ill.: J. Obrič, pred.; D. Badovinaz, taj., B. 341; M. Omreza, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 4 Black Diamond, Wash.: J. Plavec, pred., Box 644; Fr. Kutchar, taj., Box 606; Ig. Potočnik, blag., Box 715. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5 Darragh, Pa.: Jos. Nose, pred., Hermenie; M. Brunet, taj., Box 221; J. Hauptman, blag., Box 140. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6. Winterquarters, Utah. F. Peček, predsednik; M. Krstnik, taj., Box 44; J. Mlakar, blag., Box 11. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 7 Arona, Pa.: V. Huter, pred.; M. Rajer, taj., Box 53; A. Štih, blag., Box 81 — Seja 2 nedeljo v mesecu.

Št. 8 McGuire, Colo.: Jacob Frelih, pred., Box 2; Fr. Vodenik, taj., Box 54; J. Hribar, blag., Box 2. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9 Leadville, Colo.: Jos. Lanich, pred., Box 972; Lud. Slak, taj., Box 972; A. Goršič, blag., Box 972. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10 Moon Run, Pa.: V. Butije, pred., B. 271; A. Vehovc, taj.; B. 246; J. Zušt. blag., Box 108. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 11 Staunton, Ill.: John Maček, pred., Box 667; A. Ausec, taj., Box 158; J. Korunka, blag., Box 30. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 12 Sublet, Wyo.: J. Marolt, pred. Box 83; L. Stopar, taj., Box 83; Frank Gabrian, blag., Box 116. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 13 Witt, Ill.: D. Senuškar, pred. Boq 151; J. Supančič, taj., Box 633; M. Volovšek, blag., Box 418. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14 Yale, Kans.: A. Rupar, pred., Box 65; Jos. Alič, taj., Box 166, Curranville; Fr. Šetina, blag., Box 127. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15 Taft, Ill.: A. Zalokar, pred., Box 36; J. Koman taj., Box 43; S. Sinkovic, blag. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 16 Clinton Ind.: Jos. Bizjak, pred., Box 519; Fr. Mrak, taj., Box 73; V. Verhonik, blag., B. 569. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 17 Aurora, Minn.: J. Žnidaršič, preds., Box 255; V. Mikulich, taj. Box 21; Fr. Bernik, blag., Box 148. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 18 Girard, Ohio: M. Leskovec, pred., Box 372; Fr. Ban, taj., Box 428; J. Leskovec, blag., Box 372. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 19 Chicago, Ill.: W. Rus, pred. 11316 Fulton ave.,; J. Levstik, taj., 11224 Fulton ave., Pullman, Ill.; Fr. Kuhelj, blag., 3366 — 91. St. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 20 Cleveland, Ohio: J. Urbas, pred., 982 E. 67. St.; Jos. Janežič, taj., 1277 E. 55. St.; Fr Lah, blag., 568 E. 162. St. N. E. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 21 Naylor, Mo.: J. Zimerman, pred.; Fr. Levar, taj., Box 123; V. Dobnikar, blag., Box 46. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22 Indianapolis, Ind.: J. Pušnar, pred., 725 N. Warman ave.; J. Markič, taj, 731 N. Warman ave. — L. Bučar, blag., 711 N. Warman Ave. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 24 Milwaukee, Wis.: J. Kalan, pred., 341 — 6th St.; F. Glojek, taj., 453 — 53rd ave.; P. Ocvirk, blag., 383 Park St. — Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 25 Reading, Pa.: I. Starašinič, pred., 143 N. River St.; Jos. Filak, taj., 428 Tulpehocken St.; J. Košmerlj, blag., 420 Johnston St.

Št. 26 Collinwood, Ohio: Jos. Kučič, pred., 439 E. 156. St.; J. Potočar, taj., 5624 Elsinor St.; Ig. Zupan, blag., 5606 Elsinor St. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 27 Forest City, Pa.: J. Trček, pred., Box 419; Fr. Leben, taj., Box 419; J. Šume, blag., Box 233. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28 Madison, Ill.: Jos. Baričevac, pred.; L. Pavičič, taj., Box 131, Granite City; Jos. Baričevac, blag. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 29. Taylor, Wash.: R. Gradišnik, preds., B 15; M Škerbenc, taj., B. 7; L Pugel, blag., Box 132.—Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 30 Bishop, Pa.: J. Murgel, pred., Box 8; Ig. Vidmar, taj., Box 23; A. Renko, blag., Box 13. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 31 Farmington, W. Va.: J Juraich, pred., Box 21; J. Kubin, taj., Box 218; Jos. Probič, blag., Box 218. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 32 Wenona, Ill.: Alojz Krakar, pred.; Fr. Ambroš, taj., Box 208; A. Jaklič, blag., Box 95. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 33 Livingston, Ill.: Fr. Plazzotta, pred., Box 148; Fr. Deželak, taj., Box 81; A. Švajger, blag., Box 148. — Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 34 Oregon, City, Oreg.: P. Kurnik, preds. Box 155; J. Kurnik, taj., Box 155; M. Škof, blag., Box 307. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 35 Franklin, Kans.: A. Korošec, preds., R. 4 Girard; A. Selak, taj., Box 56; — A. Šraj, blagajnik, Box 3, Franklin. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 36 Springfield, Ill.: M. Pekol, pred., 715 N. 14. St.; A. Pekol, taj., 1406 E. Carpenter St.; Jos. Grobelnik, blag., 1031 S. 15. St. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37 Lowber, Pa.: J. Ferjan, pred.; R. D. No. 2 Box 12 D., W. Newton, Pa.; M. Škoda, taj., Box 82; J. Grošelj, blag., Box 277. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 38 Jenny Lind, Ark.: M. Mrak, pred.; J. Spelič, taj., R. 3, Box 139, Fort Smith; J. Belle, blag., R. 3, Box 245, Fort Smith. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 39 Aguilar, Colo.: Frank Pozrl, pred., Box 203; M. Lukežič, taj., Box 54, Ravenwood, Colo.; J. Morgl, blag., Box 47. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 40 Salida, Colo.: F. Miklič, taj., Box 291; J. Glavan, blag., Box 639. Seja 1 v mesecu.

Št. 41 Ambridge, Pa.: F. Zorman, predsednik; Fr. Ogulin, taj., Box 70; A. Unetič, blag., Box 263. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 42 Red Lodge, Mont.: A. Kucan, preds., Box 32; A. Kauzarič, taj., Box 32; D. Grenko, blag., Box 32. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 43 High Bridge, Ia.: Jos. Černič, pred.; G. Rajkovic, taj., Box 30; M. Zupan, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44 Virden, Ill.: M. Stermec, pred., Box 340; J Jurak, taj., Box 426, A. Stopar, blagajnik, Box 231. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 45 Baltic, Minch.: J. Prešeren, preds., Box 155; J. Špacal, taj., Box 61; J. Jelen, blag., Box 155. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 46 San Francisco, Calif.: F. Skubic, pred., 591 Vermont St.; A. Serjak, taj in blag., 1492 San Bruno Ave. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 47 Chicago, Ill.: Antonija Lesar, predsednica, 2727 S. 42nd Ct.; Antonija Ivanšek, tajnica, 1517 S. 43rd Ave.; M. Potsch, blag.,, 1524 So. 41. Court. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 48 Breezy Hill Sta. Mulberry, Kans.: A. Govejšek, pred.; J. Kovačič, taj., Box 24; S. Dudaš, blag. Box 5. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 49 Winterquarters, Utah: A. Mejaš, preds., Box 71; Ivanka Denišar, Box 3; F. Peček, blag., B. 106. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 50 Milwaukee, Wis.: Marija Ocvirk, pred., 383 Park St., Francis Žovle, taj., 457 S. Pierce St.; Ana Bergant, blag., 257 — 1st Ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 51 Ravensdale, Wash.: P. Koss, pred., Box 10; Fr. Maurič, taj., Box 1; J. Arko, blag., Box 30. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 52 Somerset, Colo. K. Grušovnik, pred., Box 1; R. Zohar, taj., Box 131; K. Ernožnik, blag., Box 155. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 53 La Salle, Ill.: Jakob Brejc, pred.; V. Potisek, taj., 1237 — 1st St. M. Požežnik, blag., 28 Laharpe St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 54 Ely, Minn.: J. Colarich, pred., J. Karden, taj., Box 391; M. Fink, blag., Box 478. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 55 Broughton, Pa.: J. Reven, pred., Box 51; J. Jamše, taj., Box 185; J. Žitnik, blag., Box 186. — Seja 4. nedeljo v mesecu

Št. 56 v Rock Springs, Wyo.: Fr. Kostanysheck, pred., Box 563; Math Batich, taj., 209 G. St.; Fr. Surnik, blag., Box 563. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 57 Barton, Ohio: Ant. Coran, pred., Box 17; L. Barnet, taj., Box 30; Fr. Coran, blag., Box 50. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 58 Greenland, Mich.: J. Pintar, pred., J. Kraker, taj., Box 164; J. Brula, blag., Box 350. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 59 Conemaugh, Pa.: Fr. Dremelj, pred., Box 73; Travnik, taj., Box 275; Fr. Perko, blag., Box 101. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 60 Pueblo, Colo.: A. Stražiščar, pred., 1317 E. Abriendo Ave.; Frank Stupar, taj., 1234 Eiler Ave.; Geo. Zakrajšek, blag., 117 E. Northern Ave. — Seja vsakiga 10. v mesecu.

Št. 61 Barberton, Ohio: Ant. Sigmont, pred., 176 Center St.; R. Puželj, taj., 161 Houston St.; J. Primc, blag., 432 St. Bolivar Rd. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 62 Lorain, Ohio: J. Petkovšek, preds., 1605 E. 29th St.; Fr. Ziherl, taj., 1641 E. 29. St.; J. Zallar, blag., 1708 E. 28. St. — Seja 1. nedeljo v mesecu

Št. 63 Sheboygan, Wis.: Fr. Turek, pred., 922 Michigan Ave.; Jos. Pirc, taj., 2020 Superior Ave.; J. Bogataj, blag. 1322 E. 7. St. — Seja 3 nedeljo v mesecu.

Št. 64 St. Michael, Pa.: M. Podvarac, preds., Box 121; A. Pojé, taj., Box 131; I. Štritof, blag., Box 46. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 65 Onanalinda, Pa.: A. Likovič, preds.; J. Zalar, tajnik, Box 2; J. Švelc, blag., Box 4. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 66 Superior, Wyo.: K. Perušek, pred., Box 48; Fr. Krašovic, taj., Box 284; Jos. Kolman, blag., Box 223. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 67 Johnston City, Ill.: J. Pleše, pred., Box 561; M. Jelenčič, taj., Box 489; B. Mance, blag., Box 461. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 68 Issaquah, Wash.: J. Bohte, pred.; J. Kochevar, taj., Box 82; A. Omeje, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 69 Brewster, Ohio: M. Golob, pred., 210 E. Walnut St., Massillon; Fr. Rayer, taj., 254 E. Walnut St., Massillon; M. Strah, blag., Brewster. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 70 Dunlo, Pa.: A. Ošaben, preds. Box 137; A. Sterle taj., Box 12; J. 12; J Dolez, blag., Box 161. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 71 Marianna, Pa.: J. Milanič, pred., Box 251; M. Čebašek, taj. in blag., Box 206. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 72 Hillsboro, Ill.: G. Janzekovič, pred., R 2, Box 15; M. Šabalj, taj., Box 15; I. Hren, blag., Tailer Spring. — Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 73 Girard, Ill.: Fr. Gašparac, pred., Box 38; Andrej Kine, taj., Box 1; John Leo, blag., Box 167. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 74 Johnstown, Pa.: J. Tegelj, pred., 1175 Virginia Ave.; M. Štrukelj, taj., 812 Chestnut St.; M. Logar, blag., 768 Coleman Ave. —

Št. 75 East Helena, Mont.: Marija Strajner, pred'ca. in taj'ca., Box 75; Marija Suhodolnik, blag'ca., Box 33.

Št. 76 Roundup, Mont.: M. Keržan, pred., Box 144; M. Mežnarič, taj., Box 85; J. Cerovšek, blag., Box 151. Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 77 Cherokee, Kans.: M. Berložnik, pred., Box 84; A. Cizej, taj., U. S. Mail Box 64; J. Premk, blag., Box 1.

Št. 78 Brereton, Ill.: J. Črne, preds. Box 23; J. Petje, taj., Box 113; J Kolesa, blag., blag., Box 8. —

Št. 79 East Palestine, Ohio: J. Cof, preds., Box 115; F. Miklavčič, taj., Box 291; J. Čuk, blag., Box 145.

Št. 80 Herminie No. 1, Pa.: F. Kolar, pred.; A. Žagar, taj., Box 61; J. Bedek, blag., Box 61. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 81 Biwabik, Minn.: A. Prosen, pred., Box 178; M. Paučnik, taj., Box 107; M. Vidas, blag.

Št. 82 Gilbert, Minn.: A. E. Gnjezda, pred., Box 23; M. Kezele, taj., Box 284, Sparta; F. Gimpel, blag. Box P.

Št. 83 Roslyn, Wash.: A. Janaček, pred., Box 188; J. Zobec, taj., Boq 19; J. Pleše, blag., Box 212. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 84 Cumberland, Wash.: F. Kuntz, pred.; F. Trnožnik, taj.; J. Umek, blag. Za vse velja naslov: Post Office, Cumberland, Wash. — Seja vsako 4. nedeljo v mesecu.

Št. 85 Renton, Wash.: F. Kovačič, pred., Box 1364; J. Kovačič, taj., Box 1052; M. Dernach, blag., Box 1364.

Št. 86 Herminie No. 2, Pa.: F. Segš, pred., R. F. D. No. 3 Box 10, Irwin, Pa.; A. Bric, taj., R. F. D. No. 3, Box 10; J. Božič, blag., R. F. D. N. 3, Box 10. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

ODSTAVLJENEGA KRALJA LJUBEZENSKE TEŽAVE.

Zadnjič enkrat se je zgodilo v Parizu, da je zašel policijski agent v civilu v tiho stransko ulico v bližini takozvanega Arc de Triomphe in je tamkaj na svoje veliko začudenje zagledal jako mlalega golobradca, ki je s sumljivo nestrpnostjo hodil gor in dol. Ta mladi, jako elegantni gospodič je imel v gumbnici rozeto francoskega narodnega reda, reda častne legije. Policijski agent se je najprej prepričal, da ga oči niso varale, potem je prijel mladega gospoda za gumb njegovega površnika.

Slišite, mladi gospod, kaj je pa to? je vprašal policijski agent, kažoč s svojim debelim, močnih prijemov vajenim prstom na rozeto.

To je znak reda častne legije, je odgovoril mladi gospod.

Kaj ste vi mar oficir reda častne legije?

Malo več!

Kaj? Komander?

Še malo več!

Veliki oficir?

Še več!

Debeli prsti policijskega agenta so izpustili površnikov gumb in se oklenili roke mladega gospoda.

Še več? je vprašal policijski agent. Torej imate veliki križ častne legije. Moj dragi gospod — iz mene se vi ne boste norca delali. Legitimirajte se!

Mladi gospod ni prišel v zadrego. Segel je v žep in dokazal policijskemu agentu, da je — bivši portugalski kralj Manuel.

Ubogi policijski agent je naglo izpustil ekskraljevo roko in se začel tako priklanjati, da bi si bil skoro hrbtenico zlomil in z jecljajočim glasom je opravičeval svojo preveliko službeno gorečnost. Ekskralj mu ni samo velikodušno odpustil, nego mu je tudi daroval 100.000 rajsov, kar znese menda 50 centov našega denarja.

Ginjeni policijski agent se je skril v bližnjo vežo. Kajti njegova policijska vest mu ni dala miru in hotel je dognati, kaj ekskralj Manuel v tej zapuščeni ulici čaka.

Kmalu je prišla v ulico koketno oblečena sobarica in je ekskralju pokimala. Manuel ji je takoj sledil in je vstopil v hišo, kjer prebiva znana njegova ljubica Gaby Deslys.

Policijski agent je strmel in obšel ga je grozni sum, da mladi gospod sploh ni ekskralj Manuel, marveč kak pustolovec.

Informiral se je hitro pri branjevcih in služkinjah iz ulice in je izvedel res zanimive stvari. Izvedel je namreč, da ekskralj Manuel ni več edini ljubimec omenjene plesalke. Dokler je bil kralj in je imel dosti denarja, mu je bila Gaby Deslys zvesta, odkar pa mora nekoliko gledati na cekine, si je njegova ljubica izbrala jako starega bankirja, krivega nosu za prijatelja. Ekskralj se je moral s tem sprijazniti in sprijaznil se je, ker mu je njegova Gaby prisegla, da stari Hebrejec "ni čisto nič nevaren" in "absolutno nezmožen, omajati njeno zvestobo" Manuelu.

Bivši kralj mora sedaj na ulici čakati, da gre stari bankir od njegove Gaby, pri kateri vsako popoldne pije čaj!

Žalostno se godi kraljem, kadar jim drobiža zmanjka. je modroval policijski agent in je spopolnjeval svoja poizvedovanja. — Če je že dognal, da je mladi sumljivi gospod resnično ekskralj Manuel, je hotel vsaj čim več interesantnih detajlov sporočiti policijski oblasti.

Lotil se je tudi sobarice, ki je ekskralja poklicala v hišo in ker ji je omehčal srce s tem, da ji je daroval od ekskralja prejetih 100.000 rajsov, kar je menda našega denarja 50c, je izvedel več kakor je upal. Sobarica ima namreč navado, da prisluškuje na vratih in gleda skozi ključavnico.

Vrh vsega tega je policijski agent tudi izvedel, da je mati ekskraljeve ljubice staremu Judu veliko bolj naklonjena, kakor mlademu Manuelu.

Ne samo zaradi tega, ker je stari Jud radodaren kakor kak kralj, mladi kralj pa je postal štedljiv kakor kak star Jud, ampak tudi zategadelj, ker je stari bankir z madamo veliko bolj prijazen kakor mladi kralj. Manuel pravi vedno "ma bonne vieille" (moja dobra starka). Zaradi tega se madama vedno krega in vpije: "Ludovik XIV. bi me bil imenoval za grofinjo — ta kralj pa mi pravi "moja dobra starka". Ludovik XV. bi me bil obsul z zakladi, ta kralj pa prinese za en frank bonbonov". Madama se odločno zavzema za to, naj bi Gaby prekinila svoje razmerje z ekskraljem Manuelom, a Gaby tega neče storiti, nego pravi: Popolnoma nedolžnega so ga pripeljali k meni, jaz sem ga naučila ljubiti, in dokler me bo ljubil, ga ne pustim.

Policijski agent je hitel napraviti obširno poročilo o svojih poizvedbah, a kako je ostrmel drugo jutro, ko je našel svoje poročilo dobesedno natisnjeno v nekem znanem, a ne ravno uglednem listu.

CARIGRAJSKI BERAČI.

Prestolnica turškega cesarstva se imenuje lahko z vso pravico pravi eldorado beračev, ker v nobenem mestu jih ni toliko ali vsaj večje število, in nikjer ne skrbe tako za nje kakor v Carigradu. — Zdravi, bolni, možje, žene in otroci, mnogi zaviti v raztrgane cunje, drugi pa polnagi hodijo z zakrivljeno beraško palico po ulicah, ter naštevajo z neko posebne vrste "pesmijo", ki pa ni nič drugega nego samo tarnanje, svoje bolečine in trpljenje. Na uličnih križiščih, trgih in ulicah z velikim prometom, kakor je Grande rue de Pera, preže Grkinje in ciganke s svojimi majhnimi otroci. Neizrečeno so drzne in surove, posebno napram ženskam. Kedor tukaj takoj ne poseže v žep, tega začno zmerjati in nadlegovati; a žensko vlečejo za plašč in krilo ter tečejo za njo. Čuden je pri tem nagon, s katerim one spoznajo takoj, kateri narodnosti pripada tujec. "Daj mi 10 stotink!" more slišati v svojem materinem jeziku Srb, Rus, Bulgar, Španec; a ravnotako Nemec, Francoz, Italijan ali Angležz. Deset stotink je najmanjša svota, ki se je sme ponuditi beraču v Carigradu. Denar po 5 stotink je zelo redek na Turškem in berač bi ga drzno odklonil. Podariti beraču kruha ali kakšno drugo jed, pomeni toliko, kakor hraniti poulične pse; nikdar se s tem beraču ne napravi uslužnega dela. Večkrat se lahko vidi na ulicah beračice, ko iz skled mečejo psom razmočeni kruh, dajaje prvenstvo psicam z mnogoštevilnimi mladiči.

Orijentalci so vobče darežljivi nasproti siromakom. Ako mu ne more ali neče podariti ničesar, pa ga potolaži s kakšno dobro besedo, a nikdar berača ne odpravi s psovko in zmerjanjem. V Stambulu, pravem turškem delu mesta je veliko kuhinj za berače imenovane "imaret", kjer brezplačno dele ubogim meso z rižem in kruh. Ravnotako dobivajo ubogi v francoskem samostanu San Beno jedila; zato je vhod v ta samostan opoldan popolnoma zaseden z berači. Ker se z državnimi zakoni in z nošenimi drugi prepovedmi ne ovira beračenje, zato so ubožnice, ki jih je ustanovil Abdul Hamid, večinoma prazne. Oni, katere pripelje tja policija, zbeže čimprej, da morejo nadaljevati svoj plodonosni "posel". Ni ravno dolgo, kar so vjeli na Zlatem Rogu nekega v same cunje zavitega berača, ki se je uporno branil preiskave. Pri njem so našli 10.065 novcev po 10 stotink. Priznal je, da je priberačil na dan precejšnje svote. Po vsem tem torej ni nič čudnega, če so v Carigradu berači, in takih je veliko, ki so posestniki več hiš in dajejo svojim hčeram znatne dote. Ena najzanimivejših carigrajskih beračic je neka Grkinja. Mlada ženska nosi na prsih dojenčka, katerega celi dan doji. Nikdo pa ni opazil prej, da bi bila kedaj v blagoslovljenem stanu. V Carigradu je splošna navada, da si jemljejo berači otroke na posodo, da z njih pomočjo vzbujajo več sočutja. Večkrat pa berači tudi pohabijo to izposojeno deco nalašč, da bi tem načinom več "zaslužili". Z uvedenjem ustave izginja, četudi zelo počasi, stari Carigrad kos za kosom. In če pojde tako dalje, bodo morda unuki naše dece ko bodo v visoki starosti, doživeli in videli Carigrad v modernej obleki.

P. S—a.

Nesreča v Aguilarju.

V Aguilarju, Colo., je v jami ponesrečil slovenski rojak Josip Bertolj. Razletela se je mina in ga ubila.

Slovensko Amerikanski

Koledar

ZA LETO 1912

je izšel ter je zelo zanimiv. Dobit je za 30c. s poštnino vred pri

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York,
ali pa: 6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O

SVOJI K SVOJIM!

Prva in edina slovenska trgovina te vrste v Zed. državah. Velika izbera ur, verižic, družtvenih prstanov; razna izbira srebrnine in zlatnine. Pušk, koles, gramofonov in slovenskih plošč, peči, itd. Pišite po lep ilustrovan slovenski cenik, katerega pošljemo zastonj. (Pri naročilu omenite ta list.)

A. J. Terbovec & Co.

Nasledniki:

Derganc, Widetič & Co.

1622 Arapahoe St., Denver, Colo.

SLOVENCI POSEČAJTE

"Little Bohemio"

kjer se toči izborno importirano plzensko, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!

Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.

Za obilen poset se priporoča.

CYRIL FIALA, Prop.

Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

ODVETNIK PATENTI

GARL STROVER

(Sobe štev 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

TEL. 3989 MAIN

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Bank.

ITALIJO

IN

ADRIJO

PO STARI IN ZANESLJIVI

CUNARD ČRTI

VSTANOVLJENA 1840.

POSEBNI ZIMSKI PARNIKI

NOVI JORK — SREDOZEMSKO MORJE — ADRIJA

Franconia (nov. 1911)	18.150 Ton
Caronia	20.000 Ton
Laconia (nov. 1912)	18.000 Ton
Carmania	20.000 Ton

Ogrsko-ameriška postrežba

Iz New Yorka v Reko in Trst skoz Gibraltar, Genovo in Nepolj

Novi moderni parniki na dva vijaka.

Posebno izbrani za to plovbo:

CARPATHIA - 13.600 tonov
PANNONIA - - 10.000 tonov
ULTONIA - - 10.400 tonov

CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.

S. E. Cor. Dearborn and Randolph Sts., Chicago.
or Local Agents Everywhere.

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich.

GOSTILNA

Vogal 22. in Lincoln Street

Prost gorak in mrzel prigrizek vsak dan.

M. KARA

1919 So HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Vam je na razpolago pokazati svojo najbolšo zalogo

zimske in spomladne obuče.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

ublished by M V. KONDA & CO.
309-1813 Loomis Street Chicago, Illinois.

Subscription $2.00 per year.
Advertisements on agreement

rvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

A AMERIKO:
Za celo leto.....$2.00
za pol leta.....$1.00
A EVROPO:
Za celo leto.....$2.50
za pol leta.....$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
1809--1813 LOOMIS STR. CHICAGO, ILL

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike a nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tud. STARI naslov.

231

KJE JE PA OSTALO HAAGŠKO MIROVNO SODIŠČE?

S pisavo Glas Svobode ne bo konca italijansko-turški vojni v Afriki; še manj je pa Italijanom pomagano, če se nek slovenski tednik v Ameriki izraža za vojno in prišteva Slovence v tem slučaju za prijatelje Italijanov, kot 'kristjanov in — kulturonoscev', nasprotno maže Turke kot naše neprijatelje in naše "stare morilce, ki so stoletja morili slovanski rod in na obrušene kole nasajevali slovanski rod". Dobro. Turki so pobijali Slovane — Italijani so jih tudi in jih še, in so toliko prijatelji Slovanom oz. Slovencev, kakor Turki sedaj Italijanom!

Slovencem ni potreba simpatizirati s prvim, ne drugim roparjem, še manj je pa kaka dolžnost slovenskega časopisa v miroljubni Ameriki, da narekuje Slovencem, kateremu gavnarju morajo biti prijatelji. Slovenski delavci so nasprotniki vsakega klanja, pa naj bo to na Turškem ali na Japonskem. Neumnost je torej dajati pouka žejnim rojakom take "članke" v prebavo, ki vzbude le v njih tisti živalski barbarski čut, ki so jim ga dale knjige starokrajskih šol, farške politike in avstrijska vlada, ki hoče vzgojiti barbare v čeladah in ne poštene, mirne ljudi!

Mi se raje ozrimo na toli opevano haagško mirovno sodišče, kaj vendar dela sedaj?!

Italija je s svojim roparskim poletom spravila vse meščanske "prijatelje" miru v silno zadrego. Kaj ni s denarjem 43 narodov in svetovnih moči sesidano mirovno sodišče v Haagu? Kaj se ni čez 50 narodov podpisalo in zapriseglo, da bodo vse prepire med narodi dale v pretres temu sodišču?! Kaj ni Italija napovedala ravbarsko vojno Turčiji, ne da bi preje svoje zahteve predložila mirovnemu sodišču, kojega članica je! Kaj je morebiti katera od 43 držav, članic tega sodišča, izjavilo se proti italijansko turški vojni, ali kako drugače posredovalo se od strani teh držav v prid ljubega miru?! Kaj ni toliko opevano mirovno razsodišče v Haagu skozi to vojno pred celim svetom osramočeno?! Ali se ni ravno sedaj pokazalo, da so imeli in imajo socijalisti prav, ko niso zaupali prijetnemu zvonenju o "miru" iz Haaga, in ko so izjavili: da svetovnega in splošnega miru med narodi toliko časa ne bo, dokler obstoji kapitalistična družba, in dokler bo ta s imperijalistično vlado vladana?!

Vse meščansko in miru "prijazno" časopisje ne more najti niti enega izgovora. Stvar, katero vendar oddobrava, ne more in ne sme pobijati! Ono mora priznati, da haagško mirovno in razsodno sodišče ni tisti faktor in pripomoček in nada vseh miru željnih ljudi, ki bi nam zagotovilo v resnici svetovni mir, toliko zaželjen in pričakovan. Vsa ta agitacija za mir je bila pesek v oči in ostane v naprej.

Poslušajmo, kaj je rekel velik prijatelj miru naše dežele, gospod Oskar S. Straus, prejšnji poslanik Z. D. A. v Carigradu, kot član mirovnega sodišča v Haagu.

Gospod Straus je mnenja, da "nižja kultura mora pasti pred višjo". On misli, da bi bilo vprid civilizaciji, če nad Tripolisom zaplopola križ mesto polumesec. To pa da bi se moralo doseči z mirnim, civiliziranim potom, ne pa s tako barbaričnimi in necivilizirani pripomočki, z vojno. Turku se bi moralo njegovo provinco vzeti s sodnijsko odločbo, ne vojno. —

Gosp. Strausu menda ni znano, da je to isto, ker take "sodnijske razsodbe" bodo proizvajale, morajo privesti do vojen; prav pa ima ta velik mož, ko pravi, da več ne veruje v moč mirovnega sodišča. In dalje pravi Straus, da ga je presenetila novica, da je Italija, ne da bi svoje zahteve prej predložila mirovnemu sodišču v Haagu, kot članica tega, napadla in bombardirala deželo svojega prijatelja in ravnotako člana mirovnega sodišča. In potem pa ta patrijot zaključi, da so pota miru v "božjih rokah nevidnega", o katerih ne moremo mi odločevati. O ti hinavščina grda! Edina pot, pravi nadalje Straus je, da Amerika zgradi veliko mornarico, tako močno, kolikor nam sredstva prepuščajo. — To reši domovino pred sličnim slučajem kot je turško-italijanski. Torej ne mirovno razsodišče v Haagu?!

Tako je nam gospod Straus na povedal bankerot svetovnega miru — ker ga pripravljajo kapitalistične stranke!

Slovenskemu časopisu pa, ki piše v svojih predalih za prijateljstvo s Italijani, pa priporočamo, da v drugo vsebino takega "članka" dobro premisli, prej ko ga natisne, ker škandalov je že tako dovelj in pred novimi bojnega izvira — svarimo.

Mi smo delavci, zastopamo v svojem časopisu delavske interese in ne kake velike družbe pancerjev za bojne ladje ali Kruppove tovarne kanonov na Nemškem! Ampak, za Slovence je vse dobro, si misli pisec in to zadostuje. Ne bratimo se s Italijanom v Afriki, raje se pobratimo prej sami med seboj!

Kar se pa tiče mirovnega sodišča v Haagu, je naše mnenje čisto podobno gospoda Straus, na drugi strani se pa tudi strinjamo s holandskim delavskim časopisom "Het Volk", ki piše med drugim: "Nova intenzivna moč za svetovni mir je vstala!" "Moderni proletarijat!" —

HRANA, ČISTOST, ZDRAVJE.

Slovenski listi v Ameriki so prinašali dolga leta velike reklame raznih zdravniških institutov, kjer so se ponujali "slavni" zdravniki v olajšavo bolnim, trpečemu človeštvu. Pa ne samo v slovenske, toliko več tacih inseratov se najde v drugih časopisih, posebno o nih tiskanih v angleščini. V največjih slučajih so taki inserati navaden humbug s namenom, izprešati ljudem tistih par dolarjev, ki jih imajo na strani za vsako silo. Na drugi strani nam pa te kričeče reklame dajo mnogo, mnogo misliti. Posebno kar se nas Slovencev tiče je nekaj, kar je potreba javno ožigosati. Naši ljudje premalo gledajo na hrano, čistost in zdravje in posebno je to slučaj v tistih slovenskih domovih v Ameriki, kjer imajo nakopičeno hišo "boardarjev", ki pojedo pač kar jim kuhinja da, in ki tudi v drugem niso izbirčni.

Naše slovenske gospodinje so bile v stari domovini še razmeroma snažne, poštene, kar je v Ameriki drug slučaj, čemur so pač mnogo krive tuje razmere, ki čakajo našo slovensko gospodinjo. Prvo je to, da žive v novi domovini Slovenci v velikih mestih, v tesnobi in prahu in neki brezbrižnosti do lepote hiše, čistote in okusa do hrane s mislijo, "da se tako povrnemo v staro domovino — kaj nas briga vse to."

Med rojaki v Ameriki so posebno razširjene želodčne, kronične in to posebno spolne bolezni. — Vzrok prvih je ta, ker se premalo gleda na hrano, če je sveža in čista in dobro skuhana. Je se v obilici in v velikem neredu, kadar se komu poljubi. Nadalje se naši rojaki drže skoro vedno starokrajske hrane, kar ni zameriti, ker je okusnejša, a v drugem oziru, za delo in ameriško podnebje pretežka. Tudi se je preveč mesa, v resnici preveč. V kakem boarding-house jedo fantje na vse zgodaj težke jedi in posebno meso, kar ga dela pri delu zaspanega in se tudi ne ve, če je meso bilo očiščeno slabih snovi in bacilov, ali ne. Trikrat in celo štirikrat na dan meso jesti, je jako nezdravo, je pa to na dnevnem redu v večini, kjer so Slovenci. Malo se gleda na mlečne jedi, sočivje in posebno sadje, ki je vendar tako zdravo in od vseh najslovečih zdravnikov priporočano, kar menda ne bo nihče tega zanikal. Amerikanski delavci imajo v svojih pelcah vedno jabolko, hruško ali kako drugo sadje, ker pomisliti je treba, da je sadje dobro kot jed in da človeku več žofta, to posebno jabolka, kot vsaka druga hrana. Čisti razum in poden človeku energijo. Nezdrava in jako škodljiva je jed ali takozvani "saloon lunch", ki je "zastonj" s kozarcem pive, ki je pa že marsikateremu naših rojakov obrnil čreva! Na stotine bolezni si bi naši rojaki prihranili, če bi na vse to pomislili in se potem tudi ravnali.

V drugem oziru naši ljudje zanemarjajo zdravniško pomoč in le prekasno pokličejo k postelji bolnika, zdravnika. Tisti rojaki, ki so v društvu je drugače, ker oni morajo zahajati saj dvakrat na teden k zdravniku; povsem drugo je z onimi, ki niso v društvu. Tudi bolnišnice se še naši ljudje preveč boje; ne vejo pa tega, da le v bolnišnici dobe pravo postrežbo in dobro zdravniško pomoč, to posebno v boleznih, ki potrebujejo, da ima človek vedno pomoč pri roki, da se vsak dan koplje v vroči vodi ali more hoditi v operacijski oddelek. Vse to je človeku in posebno enemu delavcu bolj na roko in poceni, če se nastani v svoji bolezni v bolnišnici in s tem tudi obvaruje svojce kake mogoče hude nalezljive bolezni, kar čitatelji lahko pripoznajo morebiti iz lastne skušnje. Naši ljudje so v teh rečeh še vse premalo poučeni, v prvi vrsti je temu krivo to, ker so redke one slovenske knjige, ki govore o stvareh, ki smo se jih danes tu dotaknili.

Preidimo na čistost. Snažnost je prvi pogoj zdravju. Posebno v Ameriki vidimo v amerikanskih domovih skoro bi rekli pedantično snažnost. Pridevke, (in to ne lepe vsebine!) niso zastonj dali Američani umazanim Grkom, Kalabrezom, Židom in "Polakom". Ne zastonj! Človek, ki je bil katerikrat po hišah, kjer stanujejo ti narodi, se ne more ustaviti, da ne bi zasluženo zaklel in se rotil nad ameriško sanitetno oblast, ki dopušča tako svinjarijo. Koliko okužnosti je v temu blatu ljudi. Kakšni morajo biti otroci, ki so po krivdi svojih staršev primorani biti, spati in presedeti cel božji dan v zaduhlih umazanih stanovanjih?! — Pomilujmo jih! Ta grda hiba nekaterih evropskih in azijskih narodov je že rodila svoje uspehe v Ameriki, najsibo to pri delu ali v stanovanju. Posestniki hiš, ki so Američani, se poprej povprašajo po narodnosti družine, ki hoče vzeti v najem stanovanje. Posebno paznost obračajo gori navedenim narodom in tudi Slovanom, ki ne slove kot snažen narod. V koliko so Slovenci pri tem prizadeti, je težko reči, vendar se jim ne godi prevelika krivica, če se povprečno imenuje slovenske domove ne čiste, ne zračne in ne vredne imena človeških bivališč, to posebno v boarding hišah, kjer živi tudi v eni sobi po 10 fantov in še več!

V čast Slovencem bo, če se te razmere odpravijo; čistost naroda je v Ameriki prvi pogoj.

STAROSLOVENSKI JEZIK.

Imamo danes Slovani grozno mešanico: preveč slovanskih dijalektov. To čutimo posebno Slovenci i vsi Slovani v Ameriki, ki pridemo posebno v večjih mestih, kot New York, Cleveland in Chicago s Čehi, Rusi, Poljaki, Bolgari in Srbi in Slovaki v stik in se moremo pri občevanju posluževati angleščine, v največ slučajih pa nemščine. Človek lomi, se sili da bi razumel brata Slovana, malo gre, a nazadnje človek sprevidi da se konverzacija ne more nikoli končati in naenkrat prašava obenem "Sie sprechen ja Deutsch?" ali: Do you speak English? Ni to resnica nas Slovanov v Ameriki? Gotovo.

Kaj pa hočemo s tem reči in povedati naj čitatelji Glas Svobode in vsi drugi Slovenci v Ameriki in stari domovini, ki jim pride ta list v pregled, poslušajo:

Slovani rabimo enotni jezik!

Ozrimo se tu na druge narode, posebno Nemce, ki so bili pred Bismarkom razkropljeni in nesložni in se je Nemec v Prusiji rojen, nazival Prus, iz drugih provinc pa Švab, Hanoverčan, Virtenbržan Bajerec itd. itd. Danes? — Vsi so sami Nemci in le nemško govore, ne pa švabsko in bajersko ali kako drugače! Tudi "Platdeutsch" bo počasi izginil iz površja. Pogleimo Platnemce iz province Šlezvig-Holštajnske kateri, kar spadajo pod nemško združeno cesarstvo, vsi pravilno nemško govore — ljudska šola uči že otroke in čez petindvajset let ne bo več Platdajčerjev! Skupen enak jezik, je moč Nemcev, Angležev, Francozov, Italijanov, Amerikancev in Rusov.

In sedaj preidimo na našo idejo: skupen slovanski jezik, ki edini lahko naredi Slovane to, kar bi radi postali: en narod.

Ko smo se učili slovenskega jezika, nam je vedno naroden učitelj povedal še o drugih slovanskih jezikih, ki jih govore "naši bratje" na daljnem severu, jugu, zapadu in vzhodu. Divili smo se kot otroci mogočnosti in veljavi slovenskega jezika, ker nismo poznali razlike med našim in poljskim ali ruskim. V srednjih šolah smo zadobili že večji vpogled v slovanske jezike: veliko razliko.

Prišli so k nam dijakom višješolci in nam priporočali učenje češčine, srbščine in posebno najbolj razširjenega in največ govorjenega jezika slovanskega: ruščine. Tisti, ki smo se vnemali za Ruse, smo šli v ruski kružok v Ljubljani, kjer smo se na "tihem" učili jezika velikega Puškina pod vodstvom izobraženega Slovenca, ki mu je bila ruščina kot drugi materni jezik.

Uspehi ruskega, češkega ali srbskega kružoka so bili še povoljni, a do prave veljave ne bodo prišli, ker se premalo občuje v jeziku, ki se ga uči. Bolje bi bilo, da bi se v vseh kružkih učilo samo rusko, ali pa samo češko, srbsko ali poljsko. Enoten jezik bi prinesel uspehov.

Vzemimo slučaj, (kar se lahko zgodi), da Nemčija vzame Avstriji vse nemške dežele, med katere šteje Mihlova politika tudi Koroško, Štajersko, Kranjsko in Primorsko, torej tudi slovenske dežele, in morebiti še Hrvaško in Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, Ogrsko pa spravi ravno tako pod svojo oblast — nameravajo enega od več sinov nemškega cesarja kronati madžarskim kraljem — potem je slovenskemu jeziku smrt na ustnicah, kajti Nemci niso Dunajčani, niso v tem oziru mevže in bojazljivi nekaj izvršiti, kar nam je dokazilo nad Poljaki in Francozi v Elzac-Lotringiji, ki so komaj 40 let pod pruskim žezlom, pa ne zna nihče več francoskega jezika! — Če se pomisli, skoro ne mogoče, a vendar resnično. Če se Nemcem posreči njihova politika, da osvoje Avstrijo in Balkan s Jadranskim morjem vred. je Slovanom v Avstro-Ogrski in na Balkanu zapela smrt njihovim jezikom. Pikelhavbe s silo uvedejo samo en jezik: nemščino, ki že zmagoslavno poje čez Evropo! In to niso iluzije!

Posebna lahkota pa še, ker Slovani ne govore enotnega jezika, ki bi bil najprimernejši staroslovenski jezik, ki nam je ostal v starih knjigah in psalmih Ciril-Metodovih in staroslovenski cerkveni službi božji.

Največja napaka avstrijskih Slovanov obstoji v tem, ker nimajo enotnega jezika in ker se vsako pleme skuša postaviti pred drugo.

Slovenci pravijo da so boljši od Hrvatov in Macedoncev in Slovakov; Hrvati se bore z Srbi in povzdiguje le svoj jezik in svojo "Veliko Hrvaško kraljevino"; Poljaki preganjajo Rusine na šolskem polju in jih hočejo siloma popoljščiti in na tak način ovirajo v Avstriji Poljaki svoje slovanske brate, sodeželane Galicije na kulturnem polju, in ki so najlepši zgled "slovanske vzajemnosti"! Čehi se štejejo med prve in bi radi, da bi Slovaki govorili češko; Čehi, rojeni na Moravskem, nočejo biti Čehi, temveč se kličejo "Moravane". In pri taki brozgi naj uspeva slovanska misel: združitev Slovanov, in enoten slovanski jezik?! Ves svet se smeje danes slovanskim narodom — nihče ne more več zanikati — da Nemci žanjejo velike uspehe! Imajo v Bolgariji Nemca, nič druzega kot Mihelna za "slovanskega cara"; v Rusiji nemško carsko rodovino, nemški dvor; v Romuniji za kralja Nemca; v Grčiji za kralja Nemca. v Avstriji Nemca, ki škili vedno pod plašč Viljema II. Kedaj bo nehala "imenitna slovanska" politika v avstrijskem državnem zboru, kjer se Slovani med seboj koljejo?!

Vse razmere bi se obrnile na boljše, če bi mi vsi Slovani spoznali sedaj ob 11 uri potrebo in edino rešitev: enoten slovanski jezik, ki naj bo: staroslovenski!

ZMOTE IN PROROKOVANJA.

V dunajski "Uraniji" je imel zadnji mesec nemški pisatelj dr. Kemmerich nekaj prav zanimivih predavanj, ki se dajo razdeliti na dve veliki skupini na znanstvene zmote in na prorokovanja.

Človek se mora čuditi, kakim zmotam so se vdajali znanstveniki, resni in učeni ljudje vseh časov, kadar je prišla na dan kaka nova resnica ali kaka nova iznajdba.

Vsak šolarček na deželi ve danes, kaj so meteorji. Toda v 17. in 18. stoletju znanstveniki, ne samo da niso pojmili, kaj so meteorji, nego so sploh tajili, da bi padali z neba. Veliki naravoslovec Bertholot je zastopal mnenje, da je bolje, padanje meteorja sploh utajiti, kakor pa poskusiti ta pojav raziskovati. Še slavnejši znanstvenik Lavoisier pa se je na vso moč trudil, vednostno dokazati, da meteorji sploh ne morejo padati z neba. Leta 1801. je astronom Piazzi razkril nov planet, ki se zdaj imenuje Ceres, a nemški filozof Hegel je obstoj tega planeta sploh tajil, a samo zato, ker mu je motil njegov filozofični sistem. Ko je zgoraj omenjeni Lavoisier prvič razkrojil zrak na njegove sestavine in se na podlagi tega uprl nauku o štirih elementih, je znamenit član francoske akademije proglasil to znamenito najdbo za prazno čenčo. Franklinu se je smejal skoro ves svet, ko je v Londonu pokazal prvi strelovod. Časopisi niso hoteli priobčiti njegovega predavanja, kakor bi se bali, da hoče Franklin nebeškemu očetu iztrgati imenitno orožje iz rok. Montgolfier in Laland tudi nista imela dolgo časa sreče z zrakoplovom, vse se jima je rogalo, češ, da je blaznost misliti, človek bi se znal kdaj z zemlje dvigniti v višave. Galvaniju so se rogali znanstveniki in govorili o njem, da uči žabe plesati, in rogali so se tudi izumitelju plinove razsvetljave, ker ni znal teoretično dokazati svoje toli praktične iznajdbe. Jean Richet je našel leta 1671., da je zemlja poněkod gostejša kakor drugod in zapadel je vsled tega občnemu zaničevanju, Roberta Mayerja pa so vtaknili v blaznico, ker je našel teorijo o ohranitvi energije. Toda njegovo telo je prestalo to nezgodo in doživel je srečno dan, ko je bil njegov nauk obče pripoznan. Še leta 1806. so pametni znanstveni ljudje tajili Kopernikov sistem in neki učenjak je javno razglašal svoje mnenje, da se zemlja vendar ne more sukati okrog svoje osi kakor kapun na ražnju. O hitrosti železniških vlakov so imenitni možje učili, da provzroča pretresanje možgan. Da, železnica se je zdela ljudem celo nevarna za tiste, ki jo — gledajo in z vso resnobo so modri možje zahtevali, da mora biti železniški tir z deskami zagrajen, da ne bodo ljudje vlakov videli, češ, sicer obole. A pred avtomobili je svaril še sedaj živeči odličen znanstvenik.

Kako se morejo pametni in učeni ljudje tako motiti, je res neumljivo.

Ravno tako pa je neumljivo, kako je mogoče, da so nekateri ljudje znali prorokovati. Ta m. umrli pater Stojalowski, bivši državni poslanec, je že pred desetimi leti sam sebi prorokoval, katero leto in kateri mesec in dan bo umrl, in njegovo prorokovanje se je izpolnilo. Ko je cesar Maksimilijan I. v Welsu obolel, mu je njegov zvezdoznanec prorokoval, da umrje še tisto leto in zgodilo se je tako. Cesar Rudolf II. Habsburški je poklical praškega astrologa, da mu prorokuje. Ta, z imenom Tiho de Brahe, mu je "dokazal", da umrje še tisto leto in tudi to se je izpolnilo.

Slučaj! Res je, da ti dogodki ničesar ne dokazujejo. Zanimivejši je slučaj iz novejšega časa. — Brugsch-paša je prišel v Bremen, da bi se ukrcal na parnik. Tik pred odhodom je dobil od egiptovskega paše brzojavko, naj se pelje po najkrajši poti v Kahiro Brugsch se je odpeljal čez Trst v Kahiro in, stopivši pred Kediva, vprašal, kaj ukazuje. "Ničesar," je odgovoril Kedive, "a sanjalo se mi je, da se vam zgodi nesreča, če vas takoj ne pokličem semkaj." In res, vsled Kedivevega poziva je Brugsch-paša utekel gotovi smrti. Tisti parnik namreč na katerega se je hotel Brugsch-paša ukrcati, je namreč na morju zletel v zrak.

Še celo dolgo vrsto takih slučajev iz starih in novih časov je navedel dr. Kemmerich. Zdravniki so razne vedeževalke preiskali in so rekli: histerične so. Pa to ničesar ne pojasnjuje. Vprašanje je le: ali so te vedeževalke in vedeževalci slučajno uganili resnico, ali ne samo slučajno. Na to ni dal še nihče odgovora. Doktor Kemmerich je mnenja, da to ni samo slučaj. Naj bo že slučaj ali nesrečnejši ljudje pač ne bodo, če bodo lahko izvedeli vso svojo prihodnjost.

ZASTOPNIKI "GLAS SVOBODE".

ARKANSAS.
Za Forth Smith: J. Zajc.

CALIFORNIA.
Za San Francisco: A. Serjak.

COLORADO.
Za Denver: E. Gorše.
Za Somerset: K. Grušovnik.
Za Pueblo: M. Kochevar.
Za Salida: F. Miklič.
Za South Canon: M. Ohkra.

ILLINOIS.
Za De Pue: D. Badovinac.
Za La Salle: M. Brgles.
Za N. Chicago in Waukegan: J. Gantar.
Za Joliet: F. Skole.
Za So. Chicago: J. Mihelich.
Za Brereton: I. Petje.
Za Springfield: A. Pekol.
Za Pullman: J. Tisol.
Za Witt: D. Senuškar.
Za Livingston: A. Zupan.

INDIANA.
Za Clinton: J. Albreht.
Za Indianapolis: A. Ivančič.

KANSAS.
Za Frontenac: J. Kolar.
Za Pittsburg in okolico: A. Liposek.
Za Mulbery: J. Lekše.
Za Girard in Franklin: J. Žabkar.
Za Columbus: J. Zakrajšek.

MINNESOTA.
Za Bivabik: J. Delak.
Za Ely: J. Judnič.
Za Aurora: J. Rožanc.
Za Gilbert in Chisholm: A. Strle in Grahek.
Za Eveleth: C. Shonta.
Za Hibbing: R. Kure.
Za Buhl: Joe Drobnič.

MICHIGAN.
Za Calumet in okolico: F. Lesar.

MONTANA.
Za Butte: J. Kozan.
Za Roundup: J. Cerovšek.
Za Washoe: J. Chadeš.
Za East Helena: F. Smith.
Za Bear Creek in Washoe: Joe Jerman.

OHIO.
Za Collinwood: F. Požel, J. Potočar.
Za Collinwood: F. Kožel.
Za Barberton: R. Pužel.
Za Lorain: F. Vevar.
Za E. Palestine: S. Čuk.

OREGON.
Za Oregon City: P. Kurnik.

PENNSYLVANIA.
Za Adamsburg: J. Klaužar.
Za Arona in okolico: M. Brunet.
Za Lloydell: J. Culkar.
Za Moon Run: F. Čuk.
Za Irwin in okolico: F. Demshar.
Za Canonsburg in okolico: B. Godec in I. Travnikar.
Za Darragh: J. Hauptman.
Za Burdine: J. Hafner.
Za Reading: F. Košmerl.
Za Johnstown in okolico: M. Strukelj.
Za Imperial, Dunlo in okolico: L. Strle in M. Mladkovič.
Za Conemaugh: I. Travnik.
Za West Newton: B. Vertačnik.
Za Forest City in okolico: F. Leben.

UTAH.
Za Scofield in Winterquarters: J. Zajec.

WASHINGTON.
Za Black Diamond: J. Plavec in M. Petchnik.

WISCONSIN.
Za Sheboygan: J. Malar.

WYOMING.
Za Superior: F. Krašovitz.
Za Sublet in okolico: F. Kolar.
Za Rock Springs: M. Batič.

G. VOKOUN
1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre svalčice in raznoličen tabak iz vseh dežela.

Slovenci, oglašajte se pri meni!
Telefon Canal 2301 Popravljalnica dežnikov in pip.

Rojakom v San Francisco, Cal., in slovenskim potnikom se priporoča

HOTEL LJUBLJANA
(LAIBACH)
JOHN KUKAR, imitelj.
461 Fourth St. San Francisco, Cal.
Telef. Duglas 5049 Telef. Home J 2436

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov. 21. nov. 1909 — Inkorp. 15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
PODPREDSEDNIK: Anton Ferbežar, Adamsburg, Pa.
TAJNIK: J. Hauptman, Box 140 Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
BLAGAJNIK: Alozij Flere, Box 121, Adamsburg, Pa.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
JAKOB GODETZ, Darragh, Pa.
BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

Družtva in rojaki naj pisma pošiljajo tajniku; denar pa blagajniku in nikomur drugemu.

NAŠE GOSPODARSKO UPRAŠANJE.

Spisal Viljem Brunschmid st.

(KONEC.)

Zatoraj naj bo naša prva in najsvetejša dolžnost skrbeti za samega sebe, in za iste, ki so od nas odvisni. Skrb, pridobiti toliko finančijelno moč, da se čim prej osvobodimo kruhoborskih vrst, in si zagvišamo vsakdanje potrebe do smrti, ter zagotovimo naše drage vsaj z začasno pomočjo ko bomo prestali biti med živimi, naj nam bo prva in najnujnejša.

Moj namen ni ovijati naš gnjili razvoj s pesimistiko. A resnica oči kolje, in mora na dan, da se vsaj nekatere naše hibe, če mogoče, vblažijo, odstranile se itak ne bodo; da se vsaj naš boljši element zbudi, in uvidi, da smo na krivi poti v marsičem. Nedvomno bo rodil moj nastop nekaj sovražnikov; a odkritosrčni rodoljubi slovenski stoje na moji strani, in to mi zadošča.

Vsekakor pa je namen tega spisa navdušiti naše ljudi k varčnosti; vžgati v njih srcih veselje in hrepenenje po osvoboditvi, po nekaj gotovem, kar bo vsak najložje dosegel, če stremi postati farmer. Iščimo družbe med istimi, ki so teh misli; ž njimi se jedinimo, ž njimi posvetujmo. In, če imamo resno voljo doseči lastno gospodarstvo, je bomo tudi dosegli prej ali slej.

Ko imamo sredstva, ko je naš načrt gotov, kakor hitro nas je nekaj skup, nekaj mož jedne misli delovati složno v dosego sklenjenega cilja, informirajmo se za primeren kos dobre zemlje blizu železnice, preglejmo in preskusimo jo osebno najskrbnejše, in če ni posebnih tehtnih vzrokov, jo kupimo, naselimo se, in pričnimo z žilavo vstrajnostjo, z navdušenjem in s premislekom izpeljavati naš načrt, delovati za vspeh istega za kar smo se odločili. V takih okoliščinah smo sigurni sreče, smo sigurni vsakdanjega kruha, kojega bo vedno večji kos, ker kmetijski pridelki se neprenehoma draže, in tudi cena zemlje polagoma raste.

Moj skromni nasvet tu bi bil, da se ne kupi večje zemljišče kakor se zmore. Štirideset akrov odgovarja za mali začetek; osemdeset akrov je dovolj; 160 akrov skoraj preveč. Se ve, tu ne pridejo v poštev farme v mrzlih krajih, kjer merijo navadno po več sto akrov, radi samo jedne žetve. Niti žitne, niti bombažne plantaže, ki tudi zahtevajo ogromnih ploskev; niti vrtnarije s par akri zemlje. Ampak navadne farme, kjer se kmetič peča v glavnem z živino, svinjerejo in kurjerejo, katere panoge kmetijstva so najpriporočljivejše za povprečnega Slovenca, in mu bodo dajale najsigurneji kruh in naj večjo srečo.

Mlekarstvo, svinjereja in kurjereja gredo roka v roko; so podvrženi najmanj uimam, kot mrazu, toči, mrčesu, golazni, suši, itd., ter prinašajo denar vsaki dan po leti in po zimi.

Tu sem spadalo bi mnogo pisave tikajoče se pripravnih in najdobičkonosnejih pasmi živali, njih oskrbe, itd.; a tega upam se dotakniti pri drugi priliki, ker mi čas ne dopušča spuščati se danes v preobširnost.

Samoumevno pa je, da se morata farmer in farmerca pečati s pridelovanjem potrebne hrane za človeka in žival; da morata skušati polagoma vrediti vrt za zelenjad in sočivje, za razne jagode, in tudi sadovnjak in vinograd. V glavnem naj se pa kmet drži tistega čimur se je posvetil; toraj po mojem predlogu krav, svinj in kuretine. In to mu bo dalo dovelj posla in dovelj kruha, in tudi dovelj sreče in veselja.

Kdor je toliko petičen, da zamore plačati štirideset akrov dobre zemlje, ne kacega peska, ki se hitro izčrpa, in zahteva dragih umetnih gnojil; kdor ima dalje še toliko, da zamore kupiti vsaj par dobrih molznih krav; dve ali tri prasice, breje, če mogoče; kak ducat dobrih kokoši; par konj, še boljše kobil, radi oplemenitve; in ima še blizu tisoč dolarjev gotovine za selitev, za zgradbo najpotrebnejših poslopij, za nabavo najpotrebnejšega orodja in strojev, za nakup semena in živil in za razne druge potrebščine v prvem letu, isti naj se odloči in pripravi za kmetijski poklic.

Skuša naj vstanoviti v svoji okolici farmerski klub, kjer naj bi se zbirali oni, ki se strinjajo z njegovim mišljenjem; oni, ki žele postati pridelovalci in prodajalci, mesto konsumenti in kupci; oni, ki koprnijo postati samostojni gospodarji in se otresti klečeplaztva pred mlečezobimi bosi, v vednem strahu, da bojo zdaj in zdaj vrženi iz smrtonosne jame ali zadušljive tovarne na cesto med one, kojih delo in zaslužek je negotov.

To je moje mnenje in tega mnenja ostanem.

Taki klubi naj bi se zbirali v posvetovanje, v svrho naobratnega navdušenja, kakor tudi v svrho kmetijske izobrazbe, enkrat tu drugič tam, v hišah družin, ki so za tako važne stvari vnete. Gotovega števila članov, dvoran, predpisov, pravil, in sodčeka pive ni treba pri tacih zasedanjih; kakor tudi ne izkoriščenja gostoljubnosti družine, ki nam odpre vrata za take nujne in koristne pogovore.

Potom časnikov in pisem naj bi se posamezni klubi križem Amerike seznanili, in se tako skušalo doseči sporazumljenje, zjedinjenje, in skupna slovenska zadružna farmerska vas ali naselbina.

Zima se bliža, in industrijske razmere so žalostne. Kruh je negotov, tudi če je človek vposlen, ker kot za smrt, tako nihče ne ve kedaj bo fabrika ali jama zaštapala. Zatoraj ni dvoma, da se bo prihodnjo pomlad več Slovencev poslovilo iz industrijskih krajev, ter se rešilo vrst kruhoborcev, kot kedarkoli poprej. Treba je toraj dela takoj. Vsak zaveden Slovenec, vsaka zavedna Slovenka, če ima le blagor svoj, blagor svojih, in blagor svojega naroda pri srcu, deloval bo, da se Slovenci in Slovenke zjedinimo vsaj na gospodarskem polju, ter vstanovimo naselbino kjer bo dovolj kruha in veselja za vsakega, ki se ne straši prijeti za kramp ali plug ali katerikoli drugo delo.

Preč s caganjem in z neumnimi predsodki: preč z bojazljivostjo pred delom! Z debatami in nasveti na dan! Jaz pridružil se bom radovoljno vsem resnim razpravam, in tako naj tudi drugi store; a ne preveč debatirati, ne preveč ugibati — akcija, izvršitev je kar šteje.

Pridružimo se tudi mi Slovenci miljonom naprednejših ljudi, ki žive na farmah bolje in srečneje in zadovoljneje in brezskrbneje kot mali obrtnik in dninar; saj lačnih ust je vedno več po mestih za nasititi.

Naša podjetnost in korajža ne sme poznati nobene meje, ne sme videti nikakega obzora! Preč s strahom; zjedinjeni doseči zamoremo katerikoli cilj!

Možje in žene, rodni bratje in sestre! Oproščeni smo vraževerstva, opremljeni smo z uma svitlim mečem; hitimo toraj naprej in navzgor, in meje naj ne bo, katero bi se strašili prekoračiti že "Jutri"!

PRAZNOVERJE V SLUŽBAH PAPEŠTVA.

Satan se prikazuje v najrazličnejših podobah, kot volk, medved, bik, kozel, koza, lisica, petelin, pes, miš, netopir, ptič, maček, sova, zmaj, žaba, kuščar, pajek, muha, komar, čuk itd., pa tudi v človeški podobi kot zamorec, kmet, žena in celo duhovnik. Na podlagi teh "znanstvenih" od katoliške cerkve odobrenih razlag katoliškega "učenjaka" lahko vsak, kdor je dovolj zabit (kar katoliška znanost itak od vseh svojih privržencev zahteva) vsako živo bitje, vsakega človeka, da, celo škofa ali papeža ali pa tudi učenega katoliškega doktorja smatra pretvorjenega hudiča ali pa za hudičevo delo. Na vsak način je v tem oziru silno sumljivo čudovito poznanje pekla in peklenščekov, ki ga kažejo mnogi rimski papeži, cerkveni dostojanstveniki, menihi in katoliški doktorji v svojih spisih!

*

Najvišja stopnja verstva je fetišizem, t. j. versko češčenje stvari in pripisovanje jim čudodelne moči. Na taki nizki stopnji verskega razvoja so dozdaj neizobraženi zamorski narodi v Afriki in Avstraliji, pa tudi v civiliziranih deželah v srcu Evrope je versko češčenje stvari (fetišizem) zelo razširjeno.

Papeštvo in katoliška cerkev, ki jo vodi nezmotljivi papež, dopušča fetišizem in ga odobrava kot hvalevredno stvar in ga svojim vernikom priporoča kot stvar, ki je za izveličanje duše koristna. Velika večina katoliških duhovnov dela isto, spisi pa, ki jim je namen širiti in utrjevati take vraže, dobivajo brez sramu izrecno potrjenje cerkvenih in samostanskih oblasti.

V to skupino glavnih grehov rimskega papeštva proti zdravemu razumu spada predvsem češčenje t. zv. "ostankov" in t. zv. "odpustki".

V lateranski kapeli v Rimu so vernikom dolga stoletja kazali pred očmi "Kristovih namestnikov" in dajali versko častiti dva čudna sveta ostanka, namreč popkova žnora" in pa pri obrezovanju odrezana "predkožica" s telesa Kristovega. Te relikvije pa so obenem kazali tudi na drugih krajih, kakor na pr. v cerkvi Notre Dame v Chalons (Šalón), Coulambs (Kulóm), Charroux (Šarú) in drugje. "Predkožici" Kristovi v Charroux je bila priložena bulla papeža Klementa VII. z dne 15. aprila 1379., ki je podeljevala odpustke vsem, ki pridejo in se poklonijo dragocenemu svetemu ostanku.

V vandomskem samostanu so častili kot najsvetejšo relikvijo Kristovo solzo, ki jo je potočil nad mrtvim truplom Lazarjevim in ki jo je angel prestregel v dragoceno posodo in oddal Mariji Magdaleni. Magdalena se je pozneje baje preselila s svojim bratom Lazarjem na Francosko, naselila se je blizu mesta Aix (Ex) in je pred svojo smrtjo darovala dragoceno Kristovo solzo tamkajšnjemu škofu, ta pa jo je poslal v Carigrad. Za časa križarskih vojsk jo je daroval grški cesar francoskemu grofu Geofroy (Žofroá) Vandomskemu, ta pa jo je daroval pravkar ustanovljenemu samostanu sv. Trojice v Vandome.

Napisali smo to bedasto storijo kot zgled katoliške "zgodovinske znanosti". Iz cele stvari je jasno samo toliko, da je vandomski samostan imel v resnici dragoceno relikvijo, saj mu je donašala na leto 4000 liber!

Na raznih krajih so častili tudi obleko in srajco Kristovo, trne iz njegove trnjeve krone, žeblje, s katerimi je bil pribit na križ, ogromno množino lesa iz njegovega domnevanega svetega križa, oblačila njegove matere Marije in silno množino teles in kosti svetnikov in mučencev.

Francoski pisatelj A. V. Morin je napisal o tem v knjigi "Vraže" prav primerno: Glavno skladišče "svetih ostankov" je v Rimu. V tamkajšnjih katakombah so takorekoč neizčrpne zaloge človeških kosti. Po potrebi se vzame od tam bodisi celo okostje, ali pa le en del, papež mu da ime kakega svetnika, in relikvija je narejena. — Kdor hoče, jo lahko kupi — zastonj Rim ne daje rad, k večjemu, če to zahteva posebna njegova korist.

*

Odpustki so milost, ki jo papež podeljuje vernikom, da jim ni treba na zemlji ali v vicah prenašati časnih kazni za grehe. Tudi duše v vicah so na priprošnjo cerkve lahko deležne odpustkov. Človek papež, od ljudi izvoljen za poglavarja cerkve, si na ta način osvaja naravnost vpliv celó na domnevano posmrtno, nadnaravno življenje!

Prvotni vir za cerkvene nazore o odpustkih nam daje spis jezuita Beringerja: Odpustki, njih bivstvo in raba, ki je z dekretom rimske kongregacije z dne 31. januarja 1893. uradno odobren, in zato smemo tudi nazore, ki so v tem spisu obseženi, smatrati za nauke katoliške cerkve. Iz Beringerjevega spisa naj navedemo samo par primerov za trditev, da katoliška cerkev goji češčenje stvari in da materijalnim stvarem pripisuje nadnaravno moč. Od XVII. stoletja je v katoliški cerkvi razširjena t. zv. medalja sv. Benedikta. Na eni strani te medalje je vpodobljen sv. Benedikt z napisom "Crux S. P. Benedikti" (križ sv. p. Benedikta), na drugi strani pa je križ s sledečimi črkami CPS B — CSSML — NDSMD — VRS NSMVSMQLJVB, kar pomeni: Vade retro Satana, nunquam suade mihi vana, sunt mala, quae libas, ipse venena bibas" ali po slovensko: "Umakni se satan, nikdar me ne zapeljuj k ničevostem, slabo je, ker ponujaš, sam izpij strup!" Cerkev uči o teh medaljah z Beringerjevimi besedami: "Verniki, ki so pobožno rabili te medalje, so bili ob vseh časih deležni nenavadnih milosti na duši in na telesu, posebno pa so bili varovani proti boleznim, strupu in nevarnostim. Za dosego takih milosti že zadostuje, da medaljo nosimo, posebnih molitev za to ni treba Papež Benedikt XIV. je potrdil s pismom z dne 12. marca 1742. medaljo označene oblike in razglasil, da gori omenjene zaklinjalne besede pohajajo od boga samega. Da se pridobe tudi odpustki, mora biti medalja iz zlata, srebrna, brona, medi ali kake druge trde kovine. Če niso zaklinjalne besede jasno vtisnjene, so odpustki dvomljivi! Z medaljo je združenih več popolnih odpustkov in odpustki od 40 dni do 20 let."

Slabo življenje.

Če prebavni organi ne delajo tako, kot bi morali, nastopi lahko skoro neozdravljivo slabo prebavljenje in zaprtje kar stori slabo življenje za vedno. — V takih slučajih, hitra pomoč je potrebna in mi želimo tu priporočiti Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, zanesljivo zdravilo v boleznih, kjer je sistem telesa slab. Ta pripomoček izčisti telesa vseh slabih snovi, ki se naberejo od slabo prebavljene hrane, neredosti in podeli zopetno svežost telesu; odpravi zabasanost in s to boleznijo zvezane bolečine in ravnotako odpravi težke bolečine želodcu, trebuha, vse zapreke, ki jih povzroča nabrani plin, ki, kadar se zgošči, ga je težko za izgnati iz telesa in povzroča posebno mladim možem hude bolečine. Ozdravi glavobol, križne bolezni, več ženskih bolezni; napravi dober tek in da pripomoček k dobri oddaji hrane. Ojači živce in da novo energijo človeku. Za dobiti v lekarniških prostorih. Jos. Triner, 1333 — 1339 South Ashland ave., Chicago, Ill..

OPOZARJAM

vse one rojake, ki mi kaj dolgujejo, da se najhitreje zglase na spodaj podpisanega. Mnenja sem, da je vsak svojega plačila vreden — nekaternikom pa to še ni znano. in predolgega čakanja sem se i jaz naveličal in želim torej, da se noben mojih dolžnikov ne huduje, če nastopim v slučaju nevrnitve, drugo pot.

John Kukar,
461 — 4. St. San Francisco, Cal.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI VOZIJO iz AVSTRO-OGERSKE V NEW YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina 29. novembra 1911 | M. Washington 9. dec. 1911

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklynu.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM

POHIŠTVOM

1907 Blue Island Ave., Chicago

TELEFON CANAL 955.

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Ako hočeš začnje mode, največjo izbiro in najnižje cene

v deških in moških oblekah in površnih suknjah,

obišči

THE ATLAS CLOTHING CO.

Vogal Blue Island Avene in 18ta cesta.

Odprto vsak večer, izvzemši sr do in petek do 9 ure.

Odprto v nede jo dopoludne.

Moške ob eke in suknje od $5 00 do 25 00.

Deške obleke in suknje od $2 00 do 15.00.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.
Ob nedeljah samo od 8.—10, ure dopoludne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER	MAGNET	GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se oberniti do nas, kajti mi te bodemo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

Compagnie Generale Transatlantique

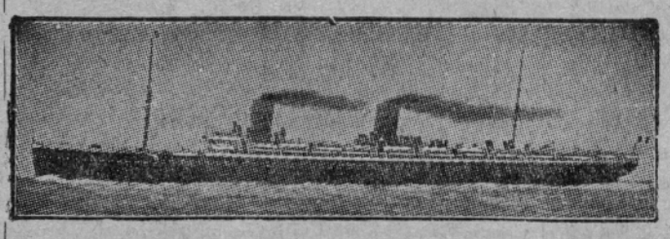

Potniki tretjega razreda dobivajo brez plačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.

La Provence	**30.000 HP**	**La Lorraine**	**22.000 HP**
La Savoie	**22.000 HP**	**La Touraine**	**20.000 HP**

Chicago, nov parnik.....9500 HP

Pristanišče 57 North River vzdolž 15th St., **New York City**

PARNIKI ODPLUJEJO VSAK ČETRTEK.

Glavni zastopnik 19 State St. New York MAURICE W. KOZMINSKI

glavni zastopnik za zapad na 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOPISI.

OBLETNICA VELIKE NESREČE.

Girard, Kan.

Glas Svobode: —

V majnarskem mestu Frontenac, Kans., malo oddaljeno od Girard-a, so premogarji 13. t. m. praznovali obletnico velike rudniške nesreče, ki se je pripetila 9. nov. 1888, pol šeste ure popoludne v rovu št. 2 od The Pittsburgh & Cherokee Coal Company (Santa Fe korporacija, op. pisca.) Ker se je zgodila nesreča na petek, je imenujejo angleški naši tovariši "Terrible Black Friday", ki ostane tukajšnjim starejšim rudarjem pač za vedno v spominu, čeprav je triindvajset let preteklo ta mesec. To je bila največja rudniška nesreča v zgodovini Kansas in srednje zapadnih premogovih jam; šestinpetdeset mož je zgubilo svoje življenje. Naj mi bo dovoljeno nesrečo malo bolj natanko opisati, in sicer po opisih tukajšnjih starih rudarjev in po virih, ki jih je prinesel The U. M. W. Journal v svoji zadnji številki.

V tistih časih so bili vsi premogarji obvezani, da so izstrelili sami prej svoje mine, ko so zapustili šaft. Na piščalkin žvižg se je to tudi zgodilo. Naenkrat, počasi in z vso grozoto, so zaslišali zunaj stoječi, in za na delo pripravljeni rudarji, grozno bobnenje, potem dim in prasketanje ognja in podiranje rudnika. Vsi so vedeli, da se je pripetila najgroznejša eksplozija. Moč eksplozije je bila taka, da je odtrgalo vse stavbe in to 150 čevljev nad jamo, in vse koši, s katerimi so se vozili rudarji v jamo in ven, so bili odtrgani in razdejani v nevidne škrape. Jama se je razdelila v dva oddelka; prva je zaprla izhod drugi, na kako rešitev rudarjev ni bilo misliti. Kdor ni bil ranjen, je bil grozno razmesarjen na kosce. Smrt je bila vladarica.

V času eksplozije, stoinpetinšestdeset mož je bilo v jami. Polovico je prišlo jih še živih iz jame. Ko se je zaznalo o nesreči, so se pričela reševalna dela in pomoč je prišla iz cele okolice, posebno iz Girard-a. Ogenj in težki plin je pa prvi dan onemogočil pogumnim rešiteljem vhod v jamo. Šele v ponedeljek je mogel koroner začeti svoje žalostno delo. Nekateri rudarji so bili kar razcepljeni na dva kosa. Nekaterim je manjkala glava, drugemu noge ali roke, od nekaterih je pa ostalo par kosov rdečega mesa; drugim je bila odtrgana kost od kosti — grozno!

Neko kovačnico so spremenili v bolnišnico in mrtvašnico; prizor v njej je bil grozen in za pero nepopisljiv. Matere, familije in očetje so jokali na okoli, mimo dolgih vrst mrtvih in iskali svojih.

Vseh šestimpetdeset mož je bilo ubitih v par minutah od eksplozicije; mnogo drugih je ostalo kripelnov za celo življenje.

Tri dni je trajal pogreb na pokopališče v Frontenac, Pittsburg in okolična mesteca. Joplin je poslalo pomoč v denarju in drugim; tudi druga mesta so sledila s tem zgledom, ki pa ni mogel nadomestiti mrtvih. . . Oče in sin sta bila pokopana v en grob in v enem slučaju cela moška generacija v črno zemljo . . .

Vzroka eksplozicije se ni zvedelo. Jama je bila v slabem stanju. Premogovega prahu na kupe po vseh kotih; plin je imel tudi svoje mesto v jami. Vodstvo jame se je izgovarjalo s tem, da so bili zadnji čas v delo, mesto Amerikancev, ki so zahtevali večjo plačo in zapustili delo, sprejetih mnogo Francozov, Belgijcev in Italijanov, ki se niso mnogo ozirali na rudniške določbe in bili "ignorant", kakor pravi kompanijsko poročilo na vlado.

Skrivnost je šla v grob, na nedolžnost družbe nam pa tudi ni velevano verjeti!

Jama se je popravljala in par mesecev pozneje se je v njej zopet delalo. Ne ve se vzroka, zakaj ni napredovala, ker kmalu so jo zaprli in operatorji zapustili Frontenac mesto. Stare rudarje, ki jih še danes vidiš kot kripelne in ki so bili žrtve popisane nesreče, je lepo in grozno poslušati o nesreči na "hudičev petek".

Slovenski premogokop.

Lorain, Ohio.

Uredništvo Glas Svobode: —

Že dolgo je temu, kar je bil iz naše naselbine zadnji dopis v Gl. Sv. Kaj je krivo, da se rojaki tako poredkem oglašajo v listih, ne vem. Danes vam moram poročati, da so pri tukajšnjih zadnjih volitvah zmagali na celi črti — socijalisti, kar pomeni velik napredek za celo naselbino.

Imamo n. pr. dobre republikanske in demokraške — govornike! a nobenega delavca. Vse obljube, ki jih narede obojni, so prazne skodelice tiste tekočine, ki prav rada zastruplja našo kri. Veruje jim že živ krst ne več, kako naj bi potem še v naprej "vodili" ljudstvo? Velikega pomena je, da je Lorain, to prijazno mestece ob Erie jezeru, postalo rdeče. Kakor čitam iz drugih časopisov, dnevnikov, so socijalisti pri zadnjih volitvah napredovali s več stoti soč glasov! Saj ga ni skoro bolj važnega mesta danes v Ameriki, ki ne bi imelo socijalističnih zastopnikov. Nekateri Slovenci vedno govore, da ameriški socijalisti so povsem nekaj drugega od evropskih, posebno nemških socijaldemokratov; v to polemiko se jaz ne morem spuščavati, ker nisem še tako o stranki poučen, pač pa toliko vem, da so socijalisti v Milwaukee, in celi Wisconsin, bolj na starokrajski reform izvoljeni in Berger sam je tudi že naglašal socijaldemokraštvo svoje stranke, ki ga je izvolila za kongresmana v Washington, D. C.

Želim, da bi uredništvo Glas Svobode ob priliki v večjem članku bolj natanko povedalo, če obstoja med socijalisti Amerike in socijalnimi demokrati Evrope, kaka razlika.

Čital sem tudi par številk nazaj dopis iz Cleveland, O., podpisan neki Lokar. Vedite g. urednik, da je dotični dopis vzbudil ogorčenje in to v klerikalnih društvih. Takih dopisov pride malo vpogled Slovencem. Veseli me, da je Glas Svobodè dal prostor tudi človeku, ki je v katoliški organizaciji, ker v "Am. Slovencu" gotovo ne bi sprejeli omenjenega in nadvse zanimivega resničnega dopisa. Da imamo take pse med seboj — se ljudem ni sanjalo!

Pozdrav zavednjakom!

A. V.

Stonington, Ill.

G. urednik: —

Od povsod iz Illinois države sem že čital v Glas Svobode lepe dopise, in tako me je prijela velika nevošljivost, da še nisem (?) videl iz Stonington-a nobenega dopisa v Glas Svobode.

Pa novice, ki vam jih moram danes poročati so bolj žalostne vsebine: delamo jako malo. Samo dva dni v tednu se porivamo za karami v jami. Imamo tu dva rova, Stonington rov, in Taylorville rov ter se v obeh slabo dela. Novi možje pridejo in primejo delo, na drugi strani stari delavci kvitajo in hajd, s trebuhom za kruhom! Takšen je danes položaj delavstva sploh. Sicer se dobe vedno ljudje, ki govore, da delavci in delavski časopisi preveč jamrajo, a rečem vam g. urednik, da tisti, ki tako govore, so težko kedaj bili v delavski krizi in pomanjkanju. Mi smo pa že navajeni trpeti in težko delati, in če se malo pritožimo po delavskih časopisih čez slabe delavske razmere, nam ni zameriti. —

Vem le toliko, da bi lahko Vsi ljudje na tej zemlji bili srečni, če ne bi bilo toliko ljudskih izkoriščevalcev, gaunarjev in kapitalistov, ki smo jim mi, delavci le blago, delavna živina, kúpljena za čas, dokler nas oni rabijo. In to je vse! Jos. Breznik.

Pittsburg, Kans.

Uredništvo Gl. Sv.: —

Vedno se čitajo dopisi v Glas Svobode iz našega prijaznega mesta. Tudi bo veselilo če bom videl teh par svojih vrstic v našem delavskem listu.

Kar se dela tiče v tukajšnjih premogovih rovih gre še vedno bolj počasi, akoravno bi bilo lahko še mnogo bolje. Zaslužka ni dosti in gre ves denar sproti malim konsumentom kar gotovo ni samo v naši naselbini slučaj, temveč vsepovsod v Ameriki. Draginja je večja kot drugod in v okolici Kansas so že vse svinje poerkale. Kolikor jih je kateri imel, toliko mu jih je poginilo, in kakor vse kaže, bomo morali še to zimo nezabeljene 'šterce' jesti in krompir pa prav slan, da se bo kar v grlu ustavljal! Toraj kakor kaže, bo ta zima prav huda, v vseh ozirih. Vas pozdravlia.

Jos. Knez.

Uspela veselica.

Chicago, Ill.

Soboto, 18. t. m. je imel Slov. del. pev. zbor "Orel" svojo veliko jesensko veselico v Narodni dvorani. Kakor vse Orlove dosedajne veselice, tako je tudi ta zadnja krasno uspela. Dvorana je bila polna Slovencev, Hrvatov, Srbov in obilo Čehov, vsi zastopani po svojih pevskih društvih, ki so izvajala slovanske pesmi. Do ranega jutra je rajala dvorana v zadovoljstvu, mladina v plesu, ker ni primanjkovalo slovenskih deklet in tudi krasotic. Od dr. Bronko Radicevich, Besedy 4 warda in pevskega delavskega zbora "Sloboda", je nam posebno pohvaliti slov. pevsko društvo "Slovan" iz So. Chicago. Posebno prva pesem, Zjasni zvezde mu temne, od P. H. Satner, je bila prijetna ušesu in občudovana od vseh. Najbolje se je pa seveda postavil pevski zbor "Orel" od J. Gerbiča komponirano pesmijo Slovanski brod. Pevci so bili v tonozaciji in vokalizaciji kakor na mestu in burno ploskanje kar ni hotelo ponehati. Da se je pevski zbor "Orel" razvil v tem malem času svojega obstanka, je več pripisovati pridnosti in ljubezni slovenskih fantov do mile slovenske pesmi, kakor učitelju, ki ni Slovenec in ki torej ne more pri najboljši volji slovensko pesem tako podučiti in se v njo uglobiti, kakor bi se to zahtevalo od njega.

Chicago potrebuje slovenskega učitelja petja in ta potreba je postala že akutna stvar. Pa o tem se naj člani Orla in drugih slovenskih društev, sami med sabo malo pogovore.

Veselica, ki nam je je dalo pevsko društvo "Orel", je uspela v zadovoljstvo vseh, ki smo je prisostvovali. —c—

Des Moines, Ia.

G. urednik: —

Malokaterikrat se čita v kakem slovenskem časopisu iz Des Moines, Ia. Res, da nas je tu le par Slovencev, vendar vam imam za poročati danes le dobre novice.

Veliko je bilo že jamranje, ker je primanjkovalo dela v tukajšnjih premogokopih. Največja dispresija je pa vladala zadnje mesece. Povzročilo je to krizo razni štrajki in politika. Deset let je bilo čutiti neko tajno krizo v tej premogarski okolici in šele danes se je položaj obrnil na popolno normalno stanje in vsi rovi so uposleni, da lahko imenujem to boljše delavske čase v Des Moines, Ia. Vse kaže, da bo dobra zima in mnogo dela in gotovo tudi zaslužek ne bo napačen.

A. C. M.

Alix, Ark.

Cenj. uredništvo: —

Delo na Denning stavbah in progah je dobro. Delavski zaslužek se je saj nam junnjoncem zboljšal in upamo na dobro zimo. V jamah delajo naši rojaki 4 do 5 dni v tednu in se bo morebiti obrnilo še na boljše, vendar ne priporočam rojakom sem za delom hoditi, ker so vse jame napoljene s ljudmi in tudi mnogo starih štaparjev v mestu. Če se položaj obrne, bom poročal v Glas Svobode. in to v kratkem.

Pozdrav!

Sava Janežič.

Društvo št. 76 S. S. P. Z. v Roundup, Mont.

naznanja vsem članom, da se udeleže v polnem številu prihodne seje, katera se bode vršila dne 10. decembra t. l. Volil se bode nov društveni odbor! Kdor se je ne bode udeležil in to brez tehtničnega vzroka zapade kazni $1.00.

Odbor.

Vabilo na veselico!

Društvo št. 8 v Mariana, Pa., spadajoče k Slov. Del. Podp. in Penzijski Družbi, vljudno vabi vsa bratska društva na svojo veliko veselico, ki se vrši dne 29. nov. t. l. v navadnih društvenih prostorih. Priporočamo se za obisk tudi članom S. S. P. Zveze, oz. dr. št. 71, kakortudi članom S. N. P. Jednote. Vabi

Odbor.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca oktobra 1911 je vložilo 1465 strank 720.167 K 54 vin., 1499 strank pa dvignilo 888.573 K 03 vin. Stanje vlog koncem meseca oktobra 1911 41,422.981 K 24 vin. Stanje vložnih knjižic 28,856. —

50,000 KNJIŽIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna $10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vpešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgubitek moči, rematizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu in vranci, ledicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako sam pri seda zabadav denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico,** katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da ozdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekoristne knjižice. Ona vsebuje znanost, ktero bi moral znati vsaki človek. Zapominite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštnino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POSLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg; 22 Fifth Ave., Chicag, Ill.

Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo tako pošlite.

Ime. .....

Pošta..... Država.....

Na dobrem glasu.

Malo je na svetu zdravilnih pripomočkov, ki so na dobrem glasu, vsako sezono v letu, v vseh krajih dežele in vseh slojih ljudi. Najbolj znani od takih pripomočkov je:

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Vzrok tega dobrega imena je, ker je ta zdravilni pripomoček velikega dobička v tolikih slučajih bolezni človeškega telesa. Narejeno iz najbolj bogatega in čistega rdečega vina in izbranih medicinskih želišč in je narejeno v to, da ozdravi obolele ude prebave. — Odstrani:

Bolečine želodca,
slab počutek po jedi,
teško spuščanje vetrov,
ščipanje,
slabo prebavo,
zabasanost,
nervoznost,
zgubo, teka, švohost,

in uredi teško oddajenje hrane. Je jako dragoceno v vseh takih boleznih, kjer se pokaže švohost telesa in kjer je kri slaba. Moralo bi se rabiti v vseh boleznih želodca, jeter in za nepravilni tok krvi.

Za dobiti v lekarnah. Ne jemnlji cenih, slabih ponarejenj.

JOS. TRINER

IMPORTER & EXPORTER,

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljše.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač

82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Dobra Unijska Gostilna, kjer se dobi mrzel in gorak prigrizek. : Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave.

velika Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 3096.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

SALOON

z lepo urejenim kegljiščem in sveže Schoenhofen pivo priporoča

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island Ave. Chicago.

Vrbasova prodajalna umetnin,

portretov, podob in okvirov, razne druge malenkosti in ženitovanjski certifikati. Razglednice.

NIZKE CENE.

1836 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfineji in najokusneji, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrobščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

RAZNO IN DRUGO

KITAJSKE TAJNE DRUŽBE.

Interesantne podatke o kitajskih tajnih družbah, ki so pravzaprav povzročile kitajsko revolucionarno gibanje, podaja "Corriere della Sera" neki dobri poznavalec kitajskih razmer. "Sedanja revolucija", piše zaupnik milanskega lista, "je delo mogočne tajne zveze, ki je nastala iz sramu pred nečastnim sklepom miru v Šimonoseki. Pristaše reformne stranke je Mandžu-vlada proglasila za sovražnike domovine ter jih grozovito preganjala. Vsled tega je morala ta stranka delovati tajno. Vse sovraštvo nezadovoljnih se je obrnilo proti vsiljeni dinastiji, ki so jo smatrali kot edini vzrok, da veliki kitajski narod neprenehoma propada. Zelo razširjena nova tajna zveza "Ko-Ming-Fang", v katero so se združili sovražniki dinastije Mandžu, je prisegla, da od strani sovraženo Mandžu-dinastijo s prestola. Centralni sedež družbe "Ko-Ming-Fang" se nahaja oziroma se je nahajala v inozemstvu, v Tokio, več filialk obstoji v Ameriki in Aziji, ena v Parizu in ena v Bruselju. Najbolj nevarno orožje te najmogočnejše tajne zveze, kateri pripadajo skoraj vsi, v inozemstvu živeči kitajski dijaki, so popolnoma moderno redigirani in navzlic vladnim prepovedim zelo razširjeni dnevniki, ki se tiskajo v Tokio in Hongkongu in pa propagandne brošure, ki se tiskajo na svilen papir in ki se razširjajo v tisočih in tisočih izvodih. — "Ko-Ming-Fang" je tudi skušala privabiti na svojo stran druge tajne družbe, ki so tudi sovražne Mandžu-dinastiji, tako družbo "Tai-Lien-Chiao", mogočno "Chai-Hni", (vegetarijanci), "prijatelji čistega nauka" in druge, pri čemur je imela veliko uspehov. Imam en eksemplar programa družbe "Ko-Ming-Fang", ki je bil izgubljen v revolucijskih bojih pri Lungšau in katerega sem slučajno dobil. Najznačilnejše točke tega programa so: "Kitajsko naj pripada Kitajcem, s tujci naj se pa ravna kot s tujci. Vsi člani rodbine Mandžu, ki vladajo na Kitajskem in ki sploh pripadajo temu plemenu, naj se izženejo iz dežele ali pa pomore. Cesar bo obešen in uvedla se bo centralna vlada. Cesarstvo se razdeli v province, ki imenujejo odposlance za izvolitev predsednika in podpredsednika republike. Za vse Kitajce velja isto pravo in vsi Kitajci imajo iste pravice, ki naj se energično branijo. Absolutna svoboda besede, vere in tiska. Republika bo imela ime "Združene države cvetoče zemlje" ("Chung-Hua-Kung Ho-Kuo"), bo svobodna in neodvisna in dobila po ameriškem vzoru parlamentarično vladno obliko. Kar se tiče odnošajev napram tujim državam, tedaj se priznajo dosedaj sklenjene pogodbe, promptno se bodo regulirale obresti od posojil, kakor tudi ostale prevzete obveze. Koncesije inozemcev ostanejo nedotaknjen". Vojaške organizacije tajne zveze "Ko-Ming-Tang" je tako strogo tajna, da je pač zelo težko prorokovati resultat sedanjega revolucijskega gibanja. Samo eno je gotovo, da vodijo gibanje izkušeni častniki, ki so študirali na družbine stroške v vojnih šolah stare Evrope, in da so bili že pred meseci pridobljeni večji oddelki regularne armade za revolucijo. "Ko-Ming-Tang", h kateri pripoznava inteligenca je prepričana, da bo zmagala, če se ji pridružijo tudi prej omenjene tajne družbe, ki imajo pristaše med nižjimi in srednjimi stanovi. Dosegli so deloma tudi že sporazumljenje, in ni daleč ura, ko bodo obračunali s tujo Mandžu-dinastijo, ki je stoletja tlačila kitajski narod."

Dišeči metulji. O dišečih metuljih je vobče ljudem jako malo znano. — Dejstvo pa je, da razni metulji, med temi tudi slovenski glogov belin, ki razširja lo posebn duh, ki je časih prijeten, časih pa tudi skrajno zopern. Neki italijanski učenjak je spisal pred kratkim poljudno razpravo o metuljih. V tej razpravi se temeljito bavi tudi z dišečimi metulji. V Evropi se posebno odlikujejo tri vrste belinov, med temi tudi naš glogov belin, ki razširja posebno prijeten duh, ki je podoben duhu jasminovemu. Zoprno pa diše nekateri inozemski metulji, posebno močno ravno največje in najlepše vrste. Ta duh ne vpliva na spol, ne izvira iz njega in tudi radi njega ne eksistira, ker ga povzročata oba, samec in samica. Po sodbi tega učenjaka, je tak zopern duh je naravno orožje metuljev, posebno proti požrešnim pticam, ki so najhujše metuljeve sovražnice. Dobi se pa tudi pri velikih in lepih inozemskih metuljih vrste, ki krasno diše in še prekašajo slov. beline. Konštatiral pa je, da se dobe tudi različni bajno dišeči duhovi pri raznih krasnih metuljih, ki medsebojno privlačujejo samca in samico.

O ženskem romanju v Jeruzalem. — Petrograjski arhimandrit Wladimir je izdal okrožnico, v katerej resno svari starše, posebno matere pred romanjem deklic in mladih žena v Jeruzalem. Nevarno je namreč in pogubonosno prenočevanje ob svetem grobu, kjer leže vprek pomešani brez reda moški, žene in dekleta. To se dogaja češče tudi na Kranjskem, na Brezjah, Višarjih, na Sv. Gori itd. — Posebno nevarni pa so v Jeruzalemu grški duhovniki, ki vedno vabijo ruske žene in dekleta in jih zapeljujejo. Ti grški duhovniki imajo tik svetega groba svoje celice. V te celice povabijo češče ruska dekleta in žene, jih pogoste z jedjo in pijačo. Take gostije trajajo navadno pozno v noč. Ponudijo jim grški duhovniki tudi prenočišča itd. Ta okrožnica piše, da se večkrat dogodi, da ostanejo ruske žene in dekleta kar pri njih v Jeruzalemu. Zapuste svojce in se popolnoma odtujijo svojih staršem in soprogom. Duhovniki jih potaknejo po raznih samostanih, kjer igrajo poleg svoje žalostne vloge tudi še vlogo duhovniških agitatoric. Te odpadle ženske agitirajo potem med ruskimi romaricami jako uspešno za svoje samostane in vabijo svoje rojakinje k sebi. Zato prosi arhimandrit Wladimir, da naj ne hodijo v Jeruzalem romarice, ki še niso spolnile vsaj 40. leta.

Usodepolna hiša. V Petrogradu pozna vsakdo usodepolno hišo, hišo nesreče. Nahaja se v ulici Fonteka št. 16, je lastnina države in je najzadnje bival v njej ministerski predsednik Stolipin. Morda, tako pripoveduje pariški "Gaulois", je to le navadna igra slučaja, toda hiša je prinesla vsem njenim prebivalcem nesrečo. — Pred 32 leti so v tej hiši revolucijonarci umorili generalnega adjutanta Mesencova, strica Stolipinove soproge. Njegov naslednik, general Potapov, je v tej hiši kmalu potem zblaznil. Za njim sta prišla v to hišo eden za drugim stanovat ministra za notranje stvari Sipiagin in Plehve, ki sta oba padla kakor krvavi žrtvi nihilistov in revolucije. Nasprotno niso pa trije drugi ministri stanovali v tej hiši in sicer: grof Lois-Melikov, grof Tolstoj in Durnov. Odpovedali so se službenemu stanovanju in so si raje drugje najeli stanovanje in nobeden njih ni postal žrtev kakega atentata. Novi ruski ministerski predsednik je sledil izgledu teh treh in tudi ni hotel iti stanovati v to usodepolno hišo. Ta hiša nesreče je sedaj prazna in utegne tako ostati.

Kako so se prvi Evropejci naselili v Tripolisu. Prvi Evropejci, ki so se naselili v Tripolisu, so bili stari Grki. Na otoku Teksas je bilo več slabih letin. Sestradano ljudstvo je vprašalo bogove, kaj mu je storiti. "Obljudite Libijo", se je glasil odgovor. Nato so otočani napravili potrebne čolne in so poiskali pogumnih mladeničev, da bi šli ogledat novi svet. Mladeniči so se vkrcali, zapeli jadra in veslali proti Tripolisu na afrikansko obrežje. Med potjo so se pa skesali, se obrnili in vrnili domov. Ko so domačini zagledali vračajoče se mladeniče, so se razsrdili in sklenili, da jih ne puste več na kopno. Pričeli so streljati nanje s pušicami. Ko so mladeniči videli nevarnost in da jih svojci več ne marajo doma, so obrnili čolne in s podvojenim pogumom jadrali zopet proti novi domovini. Dva tedna pozneje so se izkrcali v Libiji — poznejemu Tripolisu. —Tako piše londonska "Westminister Gazette".

Šaljiv protestantovski duhovnik. Pred kratkim umrli tajni cerkveni svetnik dr. Friderik Mayer je bil znan kot jako šaljiv človek. Med raznimi šaljivimi anekdotami pripovedujejo o njem sledeče: Mayer je hodil več let na letovišče v Karlove vare. Seznanil se je z nekim ogrskim duhovnikom, ki je z Mayerjem redno vsak dan občeval. — Držal pa je Mayerja vedno za katoliškega duhovnika. Nekoč pride k Mayerju na obisk njegov sin. Ko sta šla z Mayerjem na običajni sprehod, jih sreča kot po navadi, znani ogrski duhovnik. Ko vidi Mayerja v spremstvu mladega dečka, ga vpraša: To je pa gotovo vaš nečak? Mayer pa mu odgovori: "O ne, gospod, pri nas jih imenujemo sinove." Večkrat pa je tudi Mayer slabo naletel. Nekoč je bil v družbi z nekim učiteljem. Med pogovorom seže Mayer v žep in si hoče zapaliti smotko. Učitelj mu vljudno prižge vžigalico, ki pa je ugasnila, predno je mogel Mayer prižgati smotko. Mayer je porabil tudi to priliko za šaljivo opazko in rekel: "Luč šole ugašuje!" Učitelj pa je mirno prižgal drugo vžigalico in odvrnil: "O ja! Posebno, če pride pod cerkveno komando!"

Velika porotna obravnava se začne dne 27. novembra v Zagrebu, in sicer proti 24 kmetom, ki so obdolženi, da so umorili rokodelskega pomočnika Souchaneka na polju pri Ribniku na kranjsko-hrvaški meji. Kakor smo že poročali, je takrat gorelo na več krajih, vsled česar so bili kmetje zelo vznemirjeni. Nekega dne so dobili na polju Souchaneka, ki so ga imeli za požigalca. Najprvo so ga na vse mogoče načine mučili, potem pa sežgali. Državni pravdnik je obtožil vseh 24 kmetov umora in zahteva za vse v zmislu zakona smrtno kazen.

Pater Mačoh si je premislil. — Morilec pater Mačoh je preklical pri preiskovalnem sodniku svoje priznanje, da se je udeležil pri umoru v Jasni gori pri Čenstohovi ter je obenem obdolžil nekega bivšega samostanskega uslužbenca tega umora. Vsled tega so preložili obravnavo za nedoločen čas, kar je pater Mačoh brez dvoma tudi nameraval.

Nadvojvoda, ki se je odpovedal svojim pravicam. — Nadvojvoda Ferd. Karol se je poročil, kakor smo že poročali — s hčerko vseučeliškega profesorja Berto Czuber. Cesar je v to ženitev privolil, a nadvojvoda se je zato odpovedal vsem pravicam in naslovom, ter se bo v bodoče imenoval čisto navadnim meščanskim imenom Burg. Cesar je nadvojvodi določil iz privatnih sredstev apanažo v znesku 8,000 dol., na leto, kar bo vsekako zadoščalo, da kakor ni bilo treba stradati nadvojvodi Fran Karolu, to tudi gospodu Burgu ne bo potreba!

Revizija ljudskega štetja v Gorici izkaže Slovencev 9800. Magistrat jih je bil naštel 6653, torej jih je prištela revizija nad 3100. Prvotno so bili našteli na magistratu nad 11000 Slovencev, potem je magistratova revizija znižala število na 6653. Sedaj so narasli na 9800. Vsakdo pa ve, da manjka še 2000 Slovencev, ki so še vedno ušteti za Lahe! — Lahov so našteli letos 17856. Če odštejemo slov. prirastek iz vladne revizije 3100, dobimo Lahov 14700. In še 2000 Slovencev proč, ni Lahov niti 13,000! Pokaže se povsodi da je Gorica dandanašnji pol slovenska pol laška!

Žrtev dela v Trstu. V čistilnici riža na Campo Marzo v Trstu je ponesrečil 32 letni Franc Poljšak, doma od Saksidov v dornberški občini. Hotel je prestaviti cev, spodaj pa so lovili riž v vreče; tako se je on, stoječ na rižu, začel z rižem vred pogrezati. Klical je na pomoč, toda riž ga je potegnil s seboj in Poljšak se je v njem zadušil.

2239.7 metrov pod zemljo. Trije najglobokeji rovi v zemljo se nahajajo na Pruskem; vsi trije so nad dva kilometra globoki. To so rov pri Parušovim v ribniškem okrožju, ki je globok 2003,3 metre, v Subinu v poznanjski pokrajini, globok 2149,4 metrov, najglobokeji 2239,7 metrov pri Čuhovem, tudi v ribniskem okraju. Ta poslednji rov so izkopali, da preiščejo pod zemljo zaloge premoga. Ako bi se 7 in pol stolpov, visokih kakor znani Eiffalov stolp v Parizu postavilo enega vrhu drugega, bi dosegli enako visočino nad zemljo.

Sedaj šele se izve, da je bil ob otvoritvi bolgarskega sobranja nameravan atentat na kralja. Umoriti ga je hotel ruski anarhist Bagarin, ki pa ni dobil vstopnice za sobranje. Bagarin je zbežal na **Romunsko.**

Razprodaja spominu zahvalnega dne.

Ta in prihodnji teden razprodaja. :-: Blago v cenah posebno znižano.

Krasni predmeti za v darila; pripravljalna razprodaja za božični čas.

Ženske in otroške rokavice, posebno ta teden lepe za dobiti; dobro blago, fino delo; izvanredna cena za par samo **25c**

Rokavice za dame, Cashmerette modela, prevlečene s svilo, vseh velikosti, par .. **50c**

Otroške rujave volnene rokavice, dobro blago, zadnje mode, ameriško delo, par samo **59c**

Fino blago za mizo, 58 inč velikosti, ameriški patent, navadno 50c yard, pri tej razprodaji yard samo **29c**

Namizni prti, fino blago, posebni prti iz Avstrije importirani, velikosti 56x58 inčev, vredni do $1.50, sedaj samo **98c**

KUPI ZIMSKE SUKNJE PRI NAS!

Ženske zimske površne suknje, narejene iz čistega Sealette satina, črne barve, visoki moderni ovratniki, nazaj zavihami rokavi, krasni moderni gumbi, navadna cena $30.00, pri tej razprodaji samo **$20.00**

Dekliške suknje, narejene iz Kersey volne ali Melton volne, krojaško delo, moderne sestave, fino blago; za deklice od 6 do 14 leta. Vredna $7.50, pri tej razprodaji se prodaja za samo **$3.98**

Moške obleke, zadnje mode, fino blago, moderne setave barv, cela obleka pri sedajni razprodaji samo **$9.95**

Grmada deških oblek, kap, zimskih sukenj, spodnje obleke in vseh potrebščin za hišo je dobiti pri:

ALBERT LURIE CO.
1810-1820 BLUE ISLAND AVE.

"Nobeno drugo mazilo ni tako izdatno za ranitve, otrplost, hromoto, otekline, bol v hrbtu in revmatizem, kakor Severovo Gothardsko Olje", piše ga. Ana Petersen, San Pierre, Ind. — "Vsem družinam bi svetovala, imeti to mazilo vedno pri roki."

Zavarovanje proti bolečini.

Kadarkoli trpite vsled revmatičnih bolečin, nevralgije, ranitve, otrplega vrata, otrplih sklepov in mišic, hromote, oteklin, bolečin v prsih, hrbtu ali bokih, izvijenja, ran, oprask ali katerekoli bolesti in neprilike, da je potrebno krajevno zdravljenje, tedaj vam nič ne donese tako hitre in varne olajšbe kakor

SEVEROVO GOTHARDSKO OLJE

(Gothard Oil.)

Kupite si ga steklenico danes! Prepričajte se o njegovih izvrstnih, bolečino tešilnih svojstvih in nikdar ne boste želeli biti brez jega.

"Kašelj je nehal"

"Dihanje je sedaj lahko" — "Hripavost je izginila". — Tako in slično se po navadi izražajo bolniki, ki so za svoj kašelj, vnetje, sapnika, davico in druga obolenja grla, pljuč in sapnika rabili zanesljivo zdravilo, tako dobro znano pod imenom

Severov Balzam za pljuča.

(Balsam for Lungs)

Pomagalo vam bo! Ceni
Poskusite ga! 25c in 50c

Steklenica tega mazila doma pomenja **Zavarovanje proti bolečini.** Cena 50 c.

'Petnajst kapljic"

V slučajih dolgotrajne ali povratne zapeke, neprebavnosti, otrplosti jeter, težke prebave, telesne slabosti ali onemoglosti so navadno zagotovljene dobre posledice, ako redno po jedi uživate od petnajst kapljic do ene žličke zdravila zvanega

Severov Življenski balzam.

(Balsam of Life)

Cena 75c Zdravilo redke izbornosti.

Na prodaj v lekarnah. Omislite si iztis Severovega novega slovenskega Almanaha za 1912. Zastonj ga dobite. — Za brezplačen zdravniški svet pišite na

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Škof proti župniku.

Kako je preganjal ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič iz političnih ozirov podrejenega svojega župnika—

spisal

na temelju resničnih dogodkov in aktov

PAVEL SVETLIN.

—Vse pravice so pridržane.—

GONJA VSEPOVSOD.

Pozabiti ne smemo **anonimnih pisem,** ki jih je dobival Berce ob različnih prilikah, n. pr. kadar je bila kaka obravnava s Svoljšakom, ali kadar je bil kak nasprotnik obsojen. Tudi pred preje imenovanim dr. Krekovim shodom v Preski, kjer je Svoljšak nastopil proti Bercetovim prijateljem uprav divjaško, je došlo Bercetu značilno anonimno pismo, tako tudi dan konkurenčne obravnave in tisti dan potem, ko je nastopil Smolec svojo tritedensko ječo. Ta pisma v neizkaljeni luči kažejo vso podivjanost klerikalcev, ljudi, ki čitajo "Slovenec" in "Domoljub", kažejo njih brezmejno surovost. Kdo je ta pisma pisal, se da seveda le sumiti, nikakor pa ne dognati, ker je pisava, kolikor le mogoče, spakedrana. Vsekako je pa bilo več piscev. Naj priobčimo le najznačilnejše besede in stavke iz njih, ker bi bilo za celoto teh pisem škoda papirja. Pisma so večkrat podpisana "Z Bogom in Marijo", vsebine so pa te-le in take-le:

"Star zagrizen liberalec, sram te bodi, ker si že toliko ljudi pohujšal s pomočjo satanovo in provzročil toliko hudega, hitro se poberi iz Sore stran od nas, če ne, te bomo zgrdo spodili, bilo bi najbolj prav, da bi kar cerkev zaprli, da bi ti nič več ne smel iti vanjo in ne v farovž, šel boš tako kmalo od nas, rad ali nerad, če ne zlepo pa zgrdo, tako žalostne razmere si provzročil pri nas, kakor bi prišel antekrist v Soro, z Bogom in z Marijo."

"Zagrizen liberalec, ti liberalni far in zastarani grešnik, far zavrženi, izvržek izmed ljudi, poberi šila in kopita iz Sore in pojdi k Tavčarju v službo, za kamer si, da ne boš več ljudi pohujševal, globoko si že propadel, svojega tako dobrega škofa sovražiš, katerega mi ljubimo in spoštujemo iz celega srca in bi radi dali zanj tudi življenje, če bi bilo treba, na prižnici govoriš hinavske besede, kakšno je pa življenje tvoje, s mislimo, drugikrat se bomo še drugače zgovorili, če se ne pobereš proč."

"Sorški fajmošter proklet antekrist judež iškarjot." (Prišlo pred shodom v Preski.)

"Ti nisi hudič ti belcebub, ti si antekrista proklet far, o nesrečna sorška fara, po tebi tako govorijo sorški farani proklet pes! (Prišlo ob času obravnave, ko je Berce tožil Svoljšak).

"Če je že kakšnega živega hudič vzel, bo tebe tudi, če ga pa ni, bo tebe prvega, lump prvega klasa, hudič v farških hlačah, proklet administrator sorški." (Prišlo o Božiču 1905, ko je šel Svoljšak v ječo.)

Teh par vzgledov naj zadostuje o grozoviti divjosti gonje, ki se je vprizarjala proti Bercetu in je dala skrtosrčen izraz v anonimnih pismih.

Tako divjanje bi razburilo človeka najtrdnejših živcev, koliko bolj je moralo šele Berceta, mehkočutnega, idealnega moža, ki je delil dobrote župljanom, ki si ni nakopaval zakladov sveta, ki si ni bil svest nobenega prestopka. To divjanje od vseh strani je zrahljalo njegove uže tak rahle živce in sorski župnik, ki ni bil nikdar vsled vestnega spolnovanja svojih dolžnosti trdnega zdravja, je bolehal venomer pomalem. Pri tem so pa padali po njem vedno novi udarci njegovih sovražnikov, kruti udarci in brezobzirni, le da bi uničili svojo žrtev.

PREISKAVA BERCETOVE PRETEKLOSTI.

Vse rovarjenje proti sorskemu župniku vendar ni hotelo roditi zaželjenih uspehov, čeravno je bilo blagoslovljeno od škofa Jegliča. Vse je bilo zastonj, "odium populi" se ni dal uveljaviti. Vse je bilo škofu na razpolago: hujskači na Sori in v Medvodah, "Slovenec" in "Domoljub", spovednica, dr. Šusteršič in dr. Krek sta šla v ogenj po kostanj za škofa, ljudstvo pa le ni sovražilo svojega ljubljenca, ampak bilo mu je vedno bolj udano.

Tu si je škof izmislil novo sredstvo. V "Slovencu" in "Domoljubu" je izšlo koncem julija in začetkom avgusta naznanilo, da imata ta dva lista podatke o delovanju Bercetovem v Št. Lambertu in Boštanju, kjer je preje služboval, in da bodeta enkrat brez ovinkov povedala vse, kar zdaj še prikrivata. Razkritje torej kakega nečastnega dejanja ali na vsak način še več grehov, ki se očitajo Bercetu kot duhovniku in kot človeku.

To razodetje je vzbudilo pozornost med ljudmi. Sicer je znano, da "Slovenec" in "Domoljub" napovedujeta mnogo razkritij, a sta doslej še vedno navlekla svoje lahkoverne bralce. Vendar docela se človek pri branju take vesti nikdar ne more otresti suma, da je nekaj vendarle res in tako so tudi tokrat ljudje čakali, da bodeta "Slovenec" in "Domoljub" prišla z razkritji o umazani preteklosti Bercetovi, zlasti še, ko je v "Slovenskem Narodu" čez nekaj dni izšel poziv naj razglasita zanesljivo vse, kar vesta in znata o Bercetu. Sodilo se je, da spravita "Slovenec" in "Domoljub" vse na dan tem bolj gotovo, ker ju je ščitila poslanška imuniteta in ni bilo mogoče obrekovalca sodno prijeti.

Ljudje so čakali, toda čakali so zastonj. Razkritij ni bilo, pač pa vedno novi zlobnejši napadi na Berceta v obeh imenovanih klerikalnih listih. Sukale so se sodno dokazane reči in "Slovenec" je n. pr. prinašal o preje omenjenih obravnavah take rezultate, ki jih bilo ni, le da bi na novo sramotil Berceta. Očital mu je, da je obetal škofu, da se poboljša, da bo pustil družbo liberalcev, da muje škof izkazal še osebno dobroto itd. Razkritij pa le ni bilo in jih še danes ni.

Mi, ki smo si nadeli nalogo, da opišemo vso to grdo divjo gonjo škofovo od kraja do konca, v kolikor so nam viri na razpolago, hočemo tukaj preiskati Bercetovo preteklost v Št. Lambertu in Boštanju, kajti morda pa vendar najdemo kako stvar, ki sta jo škof in "Slovenec" prezrla in ki bi bila škofu gotovo prišla prav, saj vemo, da se ta dušni nadpastir lovi za vsako bilko in bilčico, kadar mu trda prede. Prede mu pa večkrat! Ozreti se pa hočemo še nazaj v začetek devetdesetih let, ker ne maramo imeti nemirne vesti, da smo se potegovali za grešnika, ki ni vreden usmiljenja.

Pred vsem nam je na razpolago pismo družbe sv. Cirila in Metoda z dne 25. maja 1891. V tem pismu beremo:

"Med onimi rodoljubi, kateri osobito požrtvovalno delujejo v prospeh naše družbe, zabeleženo je Vaše častito ime.

Uprav Vaš predlog na četrti skupščini na Bledu dovedel je društveni blagajni že več stotakov. S prelepim zgledom narodne požrtvovalnosti ste zasvetili slovenskemu svetu, ko ste svojo pogorsko župnijo vpisali med pokrovitelje naše šolske družbe. A tudi letos ste jo razveselili s cenjenim pismom dne 24 aprila in s priloženim stotakom, da se istotako vpiše med pokrovitelje župnija Zagorje ob Savi.

Ob tolikej požrtvovalnosti se Vam je izrekla v zadnji vodstveni seji iskrena zahvala."

Istega leta 1891 je bila birma v Št. Lambertu in vizitacija na Sv. Gori, katero je Berce opravljal kot šentlamberški župnik. Pri tej birmi in vizitaciji je govoril tedanji škof Missia te-le besede:

"Vi ste idealno navdahnjeni, toda zapomnite si, da idealist mora trpeti. Z vami sem popolnoma zadovoljen, več sem našel, kot pričakoval. Ali ste še "sokol"?"

"Da!" je odgovoril Berce.

"Odstopite, potem se ugodi vaši želji, da pridete s teh gora v ravnino."

20. januarja 1892. je govoril takratni dekan Kajdež na Vačah v farovžu pred kosilom Bercetu vpričo več duhovnikov, izmed katerih je duhovni svetnik Poč še živ: "Brezmadežen duhovnik, talentiran, delaven, da se vam čudimo."

Občina Št. Lambert je 2. oktobra 1892 imenovala Berceta za častnega občana, občina Aržiše pa 6. oktobra 1892 istotako.

V Zagorju je bil Berce med ustanovitelji bralnega (društva) in pevskega društva, ustanovil je Ciril-Metodovo podružnico in "Zvezo zagorskih Slovenk", katera zveza je rodila Ciril-Metodovi družbi več pokroviteljstev. Sokol v Zagorju je pa Berceta imenoval 20. maja 1900 za svojega častnega člana.

Missia je kot ponemčenec samo zato bil nevoljen na Berceta, ker je bil delaven narodnjak. Dasi je Berce v cerkvenem oziru storil mnogo, imel je v Št. Lambertu dvakrat misijon in razne bratovščine, postavil je ob 50 letnici škofovanja papeža Leona XIII. kapelo sv. Cirila in Metoda in združil blagoslovljenje s prav velikim slavljem. Dasi je podpiral tudi reveže vseprek, vendar vse to ga po Missijinem mnenju ni opravičevalo, da bi smel biti naroden mož.

Ko je Berce l. 1895. prišel kot župnik v Boštanj, je svoje delovanje nadaljeval v istem smislu. Na svoje stroške je oskrbel dvakrat misijon, vodil je tretji red sv. Frančiška in Marijino družbo, v njegovi župniji so bile bratovščine sv. Rešnjega Telesa, sv. Srca Jezusovega, sv. Dizma, sv. Detinstva. Kakor je v cerkvenem oziru deloval požrtvovalno, tako je podpiral reveže, kolikor je mogel. Često se je zgodilo, da se je za bolnika kuhalo v farovžu, da se mu je donašalo na dom jed in pijačo, s čimer se je sploh moglo postreči revnim bolnikom. Njegova dobrodelnost je bila znana daleč naokrog.

Bercetovo vzorno delovanje hvali škof v svojem dekretu z dne 31. avgusta 1901, ko je bila birma v Boštanju in kanonična vizitacija. Ta dekret je uraden dokument. V njem se povdarja zlasti, koliko lepih uspehov je dosegel Berce v šoli pri krščanskem nauku ter v cerkvi z misijonom in Marijino družbo. Istotako se hvali njegova požrtvovalnost in uspešni trud za gospodarstvo.

Graja pa škof samo, da je v fari preveč "Rodoljubov" in strogo zahteva, da se Berce v cerkvenopolitičnih zadevah ravna po njegovih navodilih.

Da je Berceta njegova rojstna občina Lancovo l. 1901. izvolila za častnega občana, smo uže povedali, kakor smo tudi uže omenili, kako izjavo sta podali občini Boštanj in Studenec, ko je Berceta napadel šentlamberški župnik Nemanjič. Sadna, grozdna in vinska razstava v Krškem l. 1902 mu je izročila priznalno diplomo za vzorno gospodarstvo v Boštanju.

K povedanemu je pripomniti, da je dobil Berce kot kapelan od vseh župnikov pohvalne dekrete. — **Kolikor časa pa je služboval, mu ni nikdar niti v najmanjšem kaj očital kak dekan ali škof.** Vsak je imel zanj hvalo in priznavanje, da je duhovnik na svojem mestu, jako zmožen, da vestno in natančno spolnjuje svoje dolžnosti. Prav tako priznanje mu je dal generalni vikarij Janez Flis v škofijski pisarni dne 3. januvarja 1903 dopoldne.

To smo našli, ko smo preiskovali Bercetovo preteklost. "Sokol" je bil in v njegovi župniji je bilo preveč "Rodoljubov", to je imel na vesti. Za to je vedel tudi "Slovenec" l. 1904., ko je zagrozil, da razkrije njegovo preteklost, vendar škofov glavni organ tudi tega ni razkril, kar znači, da se mu tudi to ni štelo v "greh". Škofova grožnja, objavljena v "Slovencu", da očrni Berceta v javnosti, ni dosegla svojega namena, ker je obvisela v zraku.

"MALA PREISKAVA" PRI ŠKOFU.

Na dan 3. oktobra je bil Berce pozvan k škofu na Goričane k "mali preiskavi". Ta preiskava je bila sama sekatura in nič drugega. Da se vidi vsa sovražnost škofova do Berceta, hočemo vsebino te preiskave navesti kolikor mogoče natančno.

Koj ko je Berce ob določeni uri vstopil, povedal mu je škof, da ima uže dovoljenje iz Rima, da ga odstavi.*) Bil je škof zelo resen, bled in hud. Tajnik Viktor Steska je beležil, kar je govoril obdolženec pod prisego.

*) Takrat še ni bil izdan dekret: Maseima cura, razglašen leta 1910.

Dalje prihodnjič.

AMERIKO SO ODKRILI KITAJCI, NE PA KOLUMB.

Navadno se misli in piše in tudi po vseh šolah tako uči, da je Ameriko odkril Krištof Kolumb in sicer l. 1492. po Kristusovem rojstvu.

Po kitajskih starih letopisih in uradnik poročilih pa so odkrili Ameriko Kitajci in sicer v 5. stoletju po Kristusu; toraj so prišli Kitajci že celih tisoč let preje v Ameriko kot pa Krištof Kolumb, katerega se splošno smatra, da je Ameriko odkril.

In sicer so prišli v Ameriko najpreje misijonarji, pa ne katoliški, ampak misijonarji kitajske vere, misijonarji Kitajci, kateri so hodili v Kalifornio in Meksiko oznanjevat Indijancem kitajsko vero. Paganske Indijance so smatrali tudi paganski kitajski misijonarji za krivoverce in nevernike ter so jih skušali spreobrniti h kitajski veri.

Kitajci pa te nove odkrite zemlje niso imenovali Ameriko, ampak "Fu-sang". V starih kitajskih letopisih se govori o zelo zelo oddaljeni zemlji, ki leži 650 milj vzhodne od svete kitajske države. V teh letopisih tudi stoji, da ta daljna dežela meri 3250 milj, iz česar jasno sledi, da so Kitajci Ameriko tudi merili in prepotovali. Imenovali pa so jo kakor rečeno "Fu-sang".

V arhivih kitajske Lyangske vladarske rodovine se je našlo potopis nekega "bonze" (kitajski duhovnik) po imenu Hui-Sena.

V tem potopisu pripoveduje omenjeni duhovnik, kako je pet budhističnih misijonarjev prišlo l. 458. po Kristusu v sedanjo Ameriko, kjer so Indijancem oznanjevali svojo budhistično vero in jim pripravljali pot v kitajski raj.

Ta potopis govori tudi precej natančno o rastlinstvu, živalstvu in podnebnih ter vremenskih razmerah tega novega odkritega sveta.

Ta popis se zelo natanko vjema z imenovanimi razmerami v Meksiki. V Meksiki sami pa se je zopet dobilo stvari, ki potrjujejo resničnost potopisa omenjenega misijonarja.

Tudi v Meksiki se je našlo neki letopis (to je neke vrste pisano zgodovino), v katerem se pripoveduje o tem, kako so iz daljne neznane dežele prišli pridigarji in so oznanjevali svojo vero.

V mehikanski vasi z imenom Madalena se je celo našlo kipe, ki so bili postavljeni na čast kitajskih misijonarjev. Tem kipom so mehikanski indijanski duhovniki dajali ime "ama". Ta beseda je zelo podobna besedi "lama", katera beseda pomeni v Tibetu duhovnika.

V kraju Palenque v Mehiki pa se je celo našlo kip Buddhe, ki zavzema v kitajski budhistični veri približno isto mesto kot v islamski veri Mohamed.

Ta kip Buddhe pohaja iz one dobe, ko so prišli v sedanjo Ameriko kitajski misijonarji. Buddha sedi na prestolu, ki je okrašen s simboličnimi okraski slona in leva, katere dve živali pa v Mehiki ne živita!

Iz teh zanimivih starožitnosti lahko popolnoma gotovo sodimo in trdimo, da so sedanjo Ameriko najprej odkrili Kitajci in sicer, da so že tisoč let prej prišli v Ameriko kot pa Evropejci in da so Ameriko tudi prepotovali in v njej delovali.

Nemški "Pionir Kalender", letnik 30. piše tudi med drugimi zanimivosti, ki smo jih že več priredili za Gl. Sv., da je Ameriko v resnici odkril Leaf Erickson in sicer v 11. stoletju. Erickson je bil sin nekega severnega morskega roparja germanskega pokoljenja, kar posebno dobro opisuje knjiga "The German Element in the U. S." by H. T. Faust, Boston 1909 in katero razpravo priredimo za prihodnjo izdajo.

Bliža se zima in z njo doba, ko ima navadno vsak človek v dolgih zimskih večerih precej časa na razpolago. Ta čas se da najumestneje uporabiti za samoizobrazbo. Naročajte si torej dobre časopise in knjige, ki bodo obogateli vaše znanje in izobrazbo. **Človek le toliko velja, kolikor zna. Posebno priporočamo našo veliko zalogo slovenskih knjig,** ker v Ameriki je ni večje in lepše zaloge kjer se dobe dela najboljših slov. in tujih pisateljev. Naslov: Glas Svobode. 1809—13 Loomis St., Chicago, Ill..

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim PAIN-EXPELLERJEM.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N.Y.
Dr. Richterjeve Congo Pilule olajšajo. (25c. all 50c.)

GLAS SVOBODE CO.
1809-1813 Loomis St., Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem društvom, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastonj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Kašparjeva Državna Banka.
vogal Blue Island Ave. & 19 ul.
Imovina 4,500,000.00
Poseben oddelek za Slovence. Pošilja denarje v staro domovino. Prodaja parobrodne listke. Prejema denar na uloge. Izdeluje polnomočna kupna in pogodbena pisma in vojaške prošnje. — Pridite ali pišite.
Kaspar State Bank

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.
544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

Pijte najboljše pivo
Edelweiss
Peter Schoenhofen Brewing Co.
PHONE: CANAL 9 CHICAGO, ILL.

HRANI! HRANI!
Tistega, ki ima denar, nikoli ne preganjano neugodnosti.
Prični danes.
Lahko pričneš z enim dolarjem.
Plačano 3% in izplačujemo polletno.
INDUSTRIAL SAVINGS BANK
2007 BLUE ISLAND AVENUE.
Vstanovljena 1890. Prihranka čez pol milijona dolarjev.
Odprta v soboto zvečer do 8 ure.